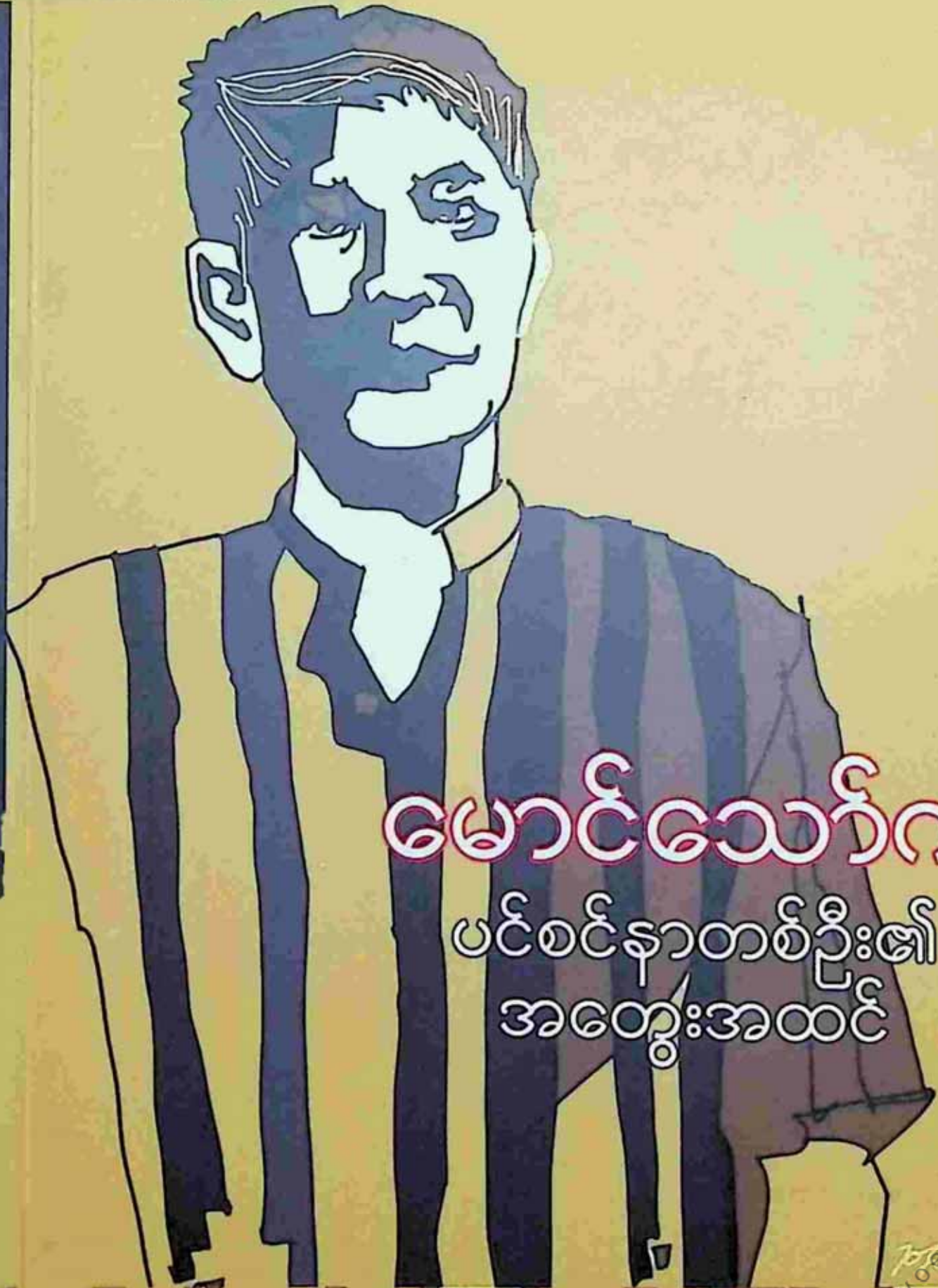

စိတ်ကူးချိုချိုအနုပညာ

မောင်သော်က

ပင်စင်နာတစ်ဦး၏
အတွေးအထင်

msk.com

ဆရာမောင်သော်က၏ ထင်ရှားသောလက်ရာများဖြစ်သည့်

ပင်စင်စားတစ်ဦး၏အာလူးပူရီ
ပင်စင်နာတစ်ဦး၏အာလူးမှတ်တမ်း
ခဲချက်ပုံကြမ်း
မောင်သော်ကနှင့်အတွေးအထင် ...

စသည် မဂ္ဂဇင်းလဆက်ဆောင်းပါးများ စုစည်းခြင်း။

မူလမဂ္ဂဇင်းများတွင်ဖော်ပြခဲ့က ဆရာမောင်သော်ကနှင့် အလိုက်ဖက်ဆုံး
တာတွန်း(ဦး)ရွှေကြည်၏ လက်ရာများကို အမှတ်တရအဖြစ်
ဖြန့်လှည့်ဖော်ပြထားပါသည်။

ISBN9789997114679

NF72

9 789997 114679

3,000.00KS

mgvye.com

ပင်စင်နာတစ်ဦး၏အတွေးအထင်၊ မောင်သော်က

ပျက်နာပုံပန်းချီ - တော်တိသွေ

စာမျက်နှာ ၂၇၀ မျက်နှာ၊ ၁၆ စင်တီ x ၁၈.၅ စင်တီ

ထုတ်ဝေသူ - ဦးစန်းဦး၊ စိတ်ကူးချိုချိုစာပေ(၀၀၅၃၈)၊ ကျ၊ ၁၆၄လမ်း၊ တာမွေ၊ ရန်ကင်း

ပုံနှိပ်သူ - ဒေါ်ဝင်းမာ၊ စိတ်ကူးချိုချိုပုံနှိပ်တိုက်(၀၀၄၁၂)၊ ၁၁၇၉၊ မစိုးရိမ်လမ်း၊ ရန်ကင်း

၂၀၁၉၊ ဇန်နဝါရီလ၊ ပထမအကြိမ်၊ အုပ်ရေ ၅၀၀

ရောင်းစျေး ၃၀၀၀ ကျပ်

email: skccph@gmail.com ; P.O.Box: 705

www.facebook.com/SKCCmyanmarbook

www.skccmyanmarbook.com

mgvye.com

စိတ်ကူးချိုချိုစာအုပ်

ပင်စင်နာတစ်ဦး၏
အတွေးအထင်
မောင်သော်က

ဝေပေးအကြိမ်၊ ၂၀၁၉

မာတိကာ

ပင်စင်စားတစ်ဦး၏အာလူးပူရီ

- ၁။ ပင်စင်စားတစ်ဦး၏ အာလူးပူရီ (၁)
 - တို့လူလေးများဆိုသလေ ၃
- ၂။ ပင်စင်စားတစ်ဦး၏ အာလူးပူရီ (၂)
 - ယောက်မကိုင်သော လက်များ ၁၀

ပင်စင်နာတစ်ဦး၏အာလူးမှတ်တမ်း

- ၁။ ပင်စင်နာတစ်ဦး၏ အာလူးမှတ်တမ်း (၁)
 - မှန်ရာကို သံတော်ဦးတင်စေဗျာ ၁၉
 - အယ်ဒီတုံးများနှင့်အယ်ဒီချွန်များ ၂၁
 - တည်းခိုခန်းနှင့် ရှမ်းထမင်းမြို့တော် ၂၃
- ၂။ ပင်စင်နာတစ်ဦး၏ အာလူးမှတ်တမ်း (၂)
 - အာလူးနှင့် ရှင်မီးအကျီ၊ ဘက်မလိုက်ဆိုပြီး... ၂၇
 - ရထားလမ်းတစ်လျှောက်၊ ပျား... ပျား... ပျား... ၂၉
 - မန္တလေးမှအပြန် ၂၉

၃။	ပင်စင်နာတစ်ဦး၏အာလူးမှတ်တမ်း (၃)	
	-ရန်ကုန်မြို့ရှိ အပေါက်များအကြောင်း	၃၇
	-ဆောင်းပုရစ်	၄၀
	-အင်္ဂလိပ်ရှ်နိုးဝွတ်	၄၂
၄။	ပင်စင်နာတစ်ဦး၏အာလူးမှတ်တမ်း (၄)	
	-ကျွန်တော်ချစ်သော အနုပညာသည်	၄၈
	-စာဆိုတော်နေ့နှင့် စာပေလုပ်သားတို့ အာဝါးဆန့်ခရီး	၅၂
	-ကဗျာရွတ်ပွဲများ	၅၅
၅။	ပင်စင်နာတစ်ဦး၏အာလူးမှတ်တမ်း (၅)	
	-မွေးရပ်မြေသို့ တစ်ခေါက်	၅၉
၆။	ပင်စင်နာတစ်ဦး၏အာလူးမှတ်တမ်း (၆)	
	-မြန်မာပြည်တွင် လူတစ်ယောက်မည်မျှ တင်ကျယ်သင့်သနည်း...၊	
	ရန်ကုန်မြို့မှ အပေါက်များအကြောင်း လန့်ဖျားသူတွေ...၊	
	မောင်သော်က တင်ပါးမြက်အကျယ် ၁၆ လက်မ...၊	
	တော်တော်ကြီးကိုကြီးတဲ့ ကျွန်တော့်သမီးတင်ပါး...၊	
	တင်တစ်နေရာ မြက်အကျယ် ပြဿနာကြီးမားနေပြီ...၊	
	အော်ရီဂျင်နယ် မောင်သော်က ဘယ်တော့မှ မဆိုးပါ...၊	၆၄
၇။	ပင်စင်နာတစ်ဦး၏ အာလူးမှတ်တမ်း (၇)	၇၁
	-လာတော့မည် တီဗီ	၇၃
	-လျှပ်စစ်ဓာတ်အား	၇၆
၈။	ပင်စင်နာတစ်ဦး၏ အာလူးမှတ်တမ်း (၈)	
	-အင်တာနေရှင်နယ် သင်္ကြန်	၇၇
	-သင်္ကြန်တွင်း ခရီးသည်	၇၉
	-“တိုး” ကျူရှင်များ	၈၀

-စာပေလုပ်သားအဖွဲ့ကြီး	၈၃
၉။ ပင်စင်နာတစ်ဦး၏ အာလူးမှတ်တမ်း (၉)	
-ထားဝယ်သွား ရေလား	၈၄
-‘စပရိုက်’ ယဉ်ကျေးမှုနှင့်တွေ့ဆုံခြင်း	၈၇
-မောင်းမကန် ကမ်းခြေ	၈၉
-နီနီရိုက် မဟန်းခါး	၉၂
-နန်းနို့ဂျွတ်-နို့ဒေါက်ခ	၉၃
၁၀။ ပင်စင်နာတစ်ဦး၏ အာလူးမှတ်တမ်း (၁၀)	
-စာကလေးအမွှေးနုတ်	၉၉
-ဟိုဘက်ခြံက လယ်သမားလေး	၁၀၁
-သိုက်စောင့်များနှင့်တွေ့ခြင်း	၁၀၃
၁၁။ ပင်စင်နာတစ်ဦး၏ အာလူးမှတ်တမ်း (၁၁)	
-ခေတ်မီရှေးမြန်မာများ	၁၀၈
၁၂။ ပင်စင်နာတစ်ဦး၏ အာလူးမှတ်တမ်း (၁၂)	
-တော်ကြီးငယ်ရင်ရာ	၁၁၇
၁၃။ ပင်စင်နာတစ်ဦး၏ အာလူးမှတ်တမ်း (၁၃)	
-အယ်ဒီတိုင်း ဇာတ်သိမ်းခန်း (သံခိပ်)	၁၂၅
၁၄။ ပင်စင်နာတစ်ဦး၏ အာလူးမှတ်တမ်း (၁၄)	
-ဖြူ (မိုင်ပေါင်း ကုဋေ) သီ	၁၄၂
-ကဗျာစာတမ်းဖတ်ပွဲ	၁၄၅
-ကဗျာရွတ်ဆိုပွဲ	၁၄၆
၁၅။ ပင်စင်နာတစ်ဦး၏ အာလူးမှတ်တမ်း (၁၅)	
-သင်္ကြန် ရန်ကုန်စတိုင်	၁၅၀
-ဂီတစတီရီယိုစတိုင်	၁၅၄

၁၆။	ပင်စင်နာတစ်ဦး၏ အာလူးမှတ်တမ်း (၁၆) -သခင်ဘသောင်း (၁၉၀၁-၁၉၈၁) ၏ ခဲကြောင်းပုံကြမ်း	၁၅၆
	-အသုဘ သခင်စတိုင်	၁၆၁
	-သခင်ဘသောင်းသို့	၁၆၃
၁၇။	ပင်စင်နာတစ်ဦး၏ အာလူးမှတ်တမ်း (၁၇) -ပီသအောင်လည်း ပြောကြပါကရီ. (ဝမ်း-တူး-သရီး)	၁၆၅
	-ပီသအောင်လည်း ဆိုကြပါကရီ. (စီးရီး ၁)	၁၆၇
	-ပီသအောင်လည်း ဆိုကြပါကရီ. (စီးရီး ၂)	၁၆၉
၁၈။	ပင်စင်နာတစ်ဦး၏ အာလူးမှတ်တမ်း (၁၈) -စာတတ်လာပြီဖြစ်သော ကြွက်နှင့် ဘီလူး	၁၇၁
၁၉။	ပင်စင်နာတစ်ဦး၏ အာလူးမှတ်တမ်း (၁၉) -ခြေသလုံးအိမ်တိုင် အိမ်ပျောက်ခြင်း	၁၇၇
၂၀။	ပင်စင်နာတစ်ဦး၏ အာလူးမှတ်တမ်း (၂၀) -သူဌေးကား နို့စားကား	၁၈၃

ခဲချက်ပုံကြမ်း

၁။	ခဲချက်ပုံကြမ်း (၁) -တပ်မတော်အကူအညီဖြင့် (ရထားဖြစ်တယ်)	၁၉၅
		၂၀၁
၂။	ခဲချက်ပုံကြမ်း (၂) -အပူပိုင်းဒေသ ယဉ်ကျေးမှု	၂၀၆
၃။	ခဲချက်ပုံကြမ်း (၃) -ဆန်... ဆန် ဆန် နှင့် ဆန်	၂၁၁

- ၄။ ခဲချက်ပုံကြမ်း (၄)
- ခင်တော့ခင်တယ်၊ အားတော့မနာနိုင်ဘူး ၂၁၇
- ၅။ ခဲချက်ပုံကြမ်း (၅)
- ဇွဲသတ္တိနှင့် ဖွဲသတ္တိ ၂၂၂

မောင်သော်ကနှင့်အတွေးအထင်

- ၁။ မောင်သော်ကနှင့် အတွေးအထင် (၁)
- အမျိုးသားဂီတနှင့် အတွေးအထင် ၂၂၉
- ၂။ မောင်သော်ကနှင့် အတွေးအထင် (၂)
- ရွာစားမတစ်ဦး တွေ့ရှိခြင်း ၂၃၄
- ၃။ မောင်သော်ကနှင့် အတွေးအထင် (၃)
- မြန်မာပြည် စာပေဟောပြောပွဲ ရှုခင်း (၁) ၂၃၈
- ၄။ မောင်သော်ကနှင့် အတွေးအထင် (၄)
- မြန်မာပြည် စာပေဟောပြောပွဲ ရှုခင်း (၂) ၂၄၂
- ၅။ မောင်သော်ကနှင့် အတွေးအထင် (၅)
- ပြန်ဆိုတေးများ (၁) ၂၄၈
- ၆။ မောင်သော်ကနှင့် အတွေးအထင် (၆)
- ပြန်ဆိုတေး (၂) ၂၅၃
- ၇။ မောင်သော်ကနှင့် အတွေးအထင် (၇)
- မြန်မာ့ရိုးရာလက်တွေ့ ၂၅၇
- ၈။ မောင်သော်ကနှင့် အတွေးအထင် (၈)
- ကက်ဆီယို ဒိုးပတ် ၂၆၂

၉။ မောင်သော်ကနှင့် အတွေးအထင် (၉)
-တူရိယာပစ္စည်း အဓိကလော

၂၆၆

ပင်စင်စားတစ်ဦး၏အာလူးပူရီ

mgyc.com

mgyc.com

ပင်စင်စားတစ်ဦး၏အာလူးပူရီ (၁)

တို့လူလေးများဆိုသလေ

ကျွန်ုပ်သည် ကျန်းမာရေးအတွက် နံနက်စောစောထ၍ ၆ မိုင်မျှ လမ်းလျှောက်ခြင်းအမှုကို ပြုလုပ်ရန် ကြံရွယ်ခဲ့သည်မှာ နှစ်ပေါင်း ၄၀ နီးပါးရှိခဲ့ပြီဖြစ်လျက် တစ်နှစ်တွင် ၃၆၅ ရက်တိုင် နံနက်အိပ်ရာနိုးချိန်မှာ ၉ နာရီထိုးတွင်သာ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ကပျာကယာ နပ်စတာစား၍ ရုံးသွားခဲ့ရသည်မှာ ပင်စင်ယူသည်အထိ ဖြစ်သတည်း။ ပင်စင်ယူပြီးသည့် နောက်တွင် ဇိမ်နှုပ်အိပ်ခြင်းကြောင့် ၁၀ နာရီကျမှ အိပ်ရာထဖြစ်တော့သည်။ အဟောသုခံဝတ ပင်စင်စားရသည်မှာ ကောင်းလေစွ။

ဤနေရာတွင် နပ်စတာဟူသော ဝေါဟာရကို မန္တလေးသား ဒို့ဗမာမွတ်စလင်မဟုတ်သူများအတွက် ရှင်းလင်းရပါမူ ဘရိတ်ဖတ်စ်မည်၏။ တစ်ဖန် ဘရိတ်ဖတ်စ်ကို မြန်မာပြန်ရပါသော် ချွတ်တားဟဇာရီဖြစ်၏။ ပြင်သစ်ဘာသာ ဒီပလိုမာရလျက် ၅ ကျပ် ၂၅ ပြား နေ့စားစကားပြန်အလုပ်မဝင်ရသေးသည့် ပညာတတ်လူငယ်တစ်ဦး၏ အဆိုအရ

ပြောရလျှင် ပက်တီဒေးရှူးနေး ခေါ်သည်။ အများသုံးဝေါဟာရအရ နားလည်အောင် ပြောရပါမူ နံနက်စောစော အိပ်ရာထတွင် သောက်ပင်း ရှိုခြင်းဟု အနီးစပ်ဆုံး အဓိပ္ပာယ်ထွက်ပေသည်။ ကျွန်တော်ရေးသည်ကို ယခုထိ မရှင်းလင်းသေးပါလျှင် ကျွန်တော့်ရည်ရွယ်ချက်မြောက်ပေပြီ။ အကြောင်းဟူမူ စာရေးရန် ချီကတည်းက ကျွန်ုပ်သည်ဟူ၍ ဆရာကြီး ရွှေဥဒေါင်းဟန်နှင့် စချီခဲ့လျက် ဘာမျှမဟုတ်သည့်အကြောင်းတစ်ရပ် တွင် ဘူးလုံးနားမထွင်း အရေးအသားနှင့် မိတ်ဆွေ၏ မျက်စိကို ယခုထိ အလုပ်ပေးထားရန်မှာ ကျွန်တော့်အာသီသဖြစ်ခြင်းကြောင့်တည်း။

အကြောင်းရှိပါသည်။ ကျွန်တော်ရေးသည်မှာ အကြောင်းမဲ့တော့ မဟုတ်ပါ။ ယနေ့ မြန်မာစာပေတွင် ဘူးလုံးနားမထွင်း အရေးအသားများ တာစားနေခြင်းကြောင့် တစ်နည်းဆိုသော် အများသူငါ လွယ်ကူရှင်းလင်း စွာ သဘောမပေါက်နိုင်စေသည့်စာများကို ရေးသားနိုင်ပါမှ ယက်ပန်း စားခြင်းကြောင့်၊ ရှုပ်ရှုပ်ထွေးထွေး စာရေးနည်းကို လေ့ကျင့်နေခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

ယင်းသို့လျှင် ရှုပ်ထွေးစာပေအရေးအသား လေ့ကျင့်နေစဉ်ခိုက် မိတ်ဆွေဖြစ်သည့် တပ်မတော် ပင်စင်စားတစ်ဦးသည် လမ်းလျှောက် တုတ်ကောက်ကို ကိုင်စွဲကာ “ပန်းပရူး၊ ဘိုစဖုတ်နှင့် စီးကရက်ပိုလို” မခဲဘဲလျက် ကျွန်ုပ်၏ တဲတွင်းသို့ ဝင်လာ၏။

ကျွန်ုပ် ။ ။ မောနင်း ဗိုလ်မှူး၊ လမ်းလျှောက်ပြန်လာသလား၊ ဘုရားမှာ ယတြာချေပြီး ပြန်လာသလား။

ပင်စင်စား ။ ။ မောနင်း မောနင်း ဗိုလ်မှူး၊ ဆိုပါတော့ဗျာ၊ ဘုရား ကပြန်အဆင်းမှာ ဓာတ်ကျတာနဲ့ ခင်ဗျားဆီ ရောက် လာတာပဲ။

(ဤနေရာတွင် ထပ်ရှုပ်အောင် ပြုရသော် မောနင်းဗိုလ်မှူးဆို

သည်မှာ ကျွန်တော်က သူ့အား တစ်သက်လုံးခေါ်ခဲ့သည့်အတိုင်း နှုတ်
 ကျိုးနေ၍ ရိသေမြဲထုံးစံအတိုင်း ပဋိသန္တာရ စကားဆိုခြင်းဖြစ်ပြီး သူက
 တစ်ဖန် တုံ့ပြန်ခြင်းမှာလည်း အလားတူဖြစ်ပေသည်။ အင်္ဂလိပ်စာရေး
 ဆရာကြီး ချားလ်ဒစ်ကင်က “ဒွန်ဆာနှင့် သား” ဝတ္ထုတွင် ရေးသားထား
 သည်ကို သူများဖတ်ပြ၍ သိရသည်မှာ... ဆရာကြီး ဒစ်ကင်သည် အမေ
 ရိကန်ပြည်သို့ ပထမဆုံးရောက်ရှိသွားချိန်တွင် အမေရိကန်ပြည်တွင်း
 စစ် ပြီးစအချိန်ဖြစ်သည်။ ဆရာကြီးဒစ်ကင်က အမေရိကန်ရှုခင်းကို
 လေ့လာပြီးနောက် မှတ်ချက်တစ်ခုပြုခဲ့သည်။ “ဒီအမေရိကန်ပြည်ဆိုတာ
 အတော်ဆန်းတဲ့ တိုင်းပြည်ပဲ၊ လမ်းပေါ်မှာ လူသုံးယောက်ကို ပခုံးစောင်း
 ဝင်တိုက်မိရင် တစ်ယောက်ကတော့ ဗိုလ်ချုပ်ဟောင်းဖြစ်မှာ သေချာ
 တယ်” ဟု ဆိုခဲ့သည်။ ပြီးမှ သူက ညည်းတွားခဲ့သည်။ "O! flag of
 liberty at close quarter thou art nothing but a sorry fustian"
 တဲ့။ အဲဒီစာကြောင်းကိုမူ တက်တိုး၏ ဒစ်စီနီနာရီကို မဝယ်ရသေးခြင်း
 ကြောင့် ကျွန်တော် အဓိပ္ပာယ်မဖော်တတ်ပါလေ)

ကျွန်ုပ် ။ ။ ဓာတ်ကျတယ်ဆိုတော့ ဘယ်လိုလဲဗျ၊ အခုဓာတ်တွေ
 ဘာတွေ စီးနေလို့လား။

ပင် ။ ။ ဒါပေါ့ဗျ၊ ကိုယ့်လူကိုတောင် ဓာတ်ခန်းကို တစ်ခေါက်
 တော့ ခေါ်ရဦးမယ်၊ စားပြီးပြီလား။

ကျွန်ုပ် ။ ။ အင်း... ခေတ်မီသူတိုင်း ဒါတွေ လုပ်နေကြတယ်ဆိုပါ
 တော့။ ဒါလည်း ရောဂါတစ်မျိုးပဲ။

ပင် ။ ။ ဟုတ်တယ်ဗျ။ ကျုပ်လည်း လက်ဖက်ရည်ဆိုင်ဖြစ်ဖြစ်၊
 ထမင်းဆိုင်ဖြစ်ဖြစ် ဖွင့်ရမလား စိတ်ကူးတယ်။ အဲဒါ
 ခင်ဗျားဆီက အကြံဉာဏ်လေး ဘာလေးလည်း ယူရင်း
 ဆိုပါတော့ဗျာ။

ကျွန်ုပ် ။ ။ လုပ်မနေစမ်းပါနဲ့ဗျာ။ လက်ဖက်ရည်ဆိုင် ဖွင့်တယ်ဆိုတာ အကြံတုံးဉာဏ်တုံးတဲ့လူတွေ လုပ်စားတဲ့အလုပ်ပါ။ တစ်နှစ်လောက်လုပ်မိရင် အိပ်မက်ထဲတောင် “ဝမ်းတီး၊ တူးကော်” လို့ ယောင်အော်နေမိမယ်။ အလကားအလုပ် ပါ။

ပင် ။ ။ အလကားအလုပ်ဆိုရင် ခင်ဗျားကကော ဘာကြောင့် လုပ်ရသလဲ။ ခင်ဗျား လက်ဖက်ရည်ဆိုင်ဖွင့်ထားတယ် ကြားပါလား။

ကျွန်ုပ် ။ ။ ကျုပ်လုပ်ငန်းမဟုတ်ပါဘူးဗျာ။ ကျုပ်က စာပေလုပ်သား ပါ။ အိမ်က မိန်းမ ထမင်းအိုးတည်ထားတဲ့ကိစ္စပါ။ တစ်ခု တော့ရှိတယ်။ လက်ဖက်ရည်ဆိုင်လုပ်ငန်းက နေ့စဉ် ဆလံ ပေးခြင်းခံရတယ်။ အရာရှိဟောင်းတွေ ဘဝင်ခိုက်တယ်။

ပင် ။ ။ ကြံကြံဖန်ဖန်ဗျာ။ ဘယ်သူကလာ ဆလံပေးလို့လဲ။

ကျွန်ုပ် ။ ။ နွားနို့သည်ကုလားက ပေးတယ်။ ဆလံပေးတာ နည်း နည်းလျော့လာပြီထင်ရင် “ဟေ့ကောင်... မင်းနွားနို့ မယူ တော့ဘူး၊ ပန်နီများတယ်” ဘာညာကြိမ်းလိုက်။ တစ်နေ့ ဆယ်ခါလောက် ပေးတယ်။

ပင် ။ ။ ဒါလည်း ရောဂါပဲ။ အဲဒီလိုမှလုပ်မစားလည်း ဘာလုပ် စားရမလဲဗျ။ ကျုပ်တို့က ပင်စင်အပြည့်ရကြတာ မဟုတ် ဘူး။ ပင်စင်အပြည့်ရတောင်မှ တစ်လခြောက်ရာကျပ်ဆို တာ မလှုပ်သာတဲ့ဥစ္စာပဲ။

ကျွန်ုပ် ။ ။ မလှုပ်သာလည်း မလှုပ်နဲ့ပေါ့ဗျာ။ မြက်မြက်ကလေးစား ရပါမလားလို့ ဆိုင်းထဲဝင်ပါတယ်။ နဲ့ကြီး တက်နင်းမိလို့ လျော်ရတဲ့အဖြစ်မျိုး ဖြစ်နေပါ့မယ်။ နောက်ပြီး တစ်ခါ

ပြင်ပလုပ်ငန်းမှန်သမျှ မှောင်ခိုနဲ့မကင်းသလိုချည်း
ဖြစ်နေတယ်။ ကျုပ်တို့လိပ်ပြာမသန့်ဘူး။ ပုံနှိပ်စက်လုပ်
တယ်။ စက္ကူမှောင်ခိုနဲ့ ဆက်ဆံရတယ်။ ဆေးခန်းဖွင့်
တယ်။ ဆေးမှောင်ခိုနဲ့ သိကျွမ်းထားရတယ်။ နောက်ဆုံး
ရုပ်ရှင်တစ်ပွဲကြည့်ချင်တာတောင် လက်မှတ်ကို မှောင်ခို
ဝယ်ကြည့်ရတယ်။

ပင် ။ ။ ဟုတ်တယ်။ ဒီနေ့ လူတိုင်းလူတိုင်း ကိုယ်ပေါ်မှာ မှောင်ခို
ပစ္စည်းတစ်မျိုးမဟုတ် တစ်မျိုး ရှိတယ်။ လက်ပတ်နာရီ၊
ဖောင်တိန်၊ မျက်မှန်ကအစ ဆင်ကြယ်ဖိနပ်ထိ ရှိတယ်။
အိမ်တိုင်းအိမ်တိုင်းမှာလည်း ရှိတယ်။ ကက်ဆက်
တိပ်ရွှေ၊ သွားပွတ်တံ၊ ဆပ်ပြာခွက်ကအစ အားလုံး မှောင်ခို
ဝင်လာတဲ့ အကောက်ခွန်မဲ့ပစ္စည်းချည်းပဲ။ ဒီအထဲက
ကျုပ်တို့က မှောင်ခိုနဲ့ ကင်းချင်ပါတယ်ဆိုလို့ ဖြစ်နိုင်ပါ့
မလားဗျာ။

ကျွန်ုပ် ။ ။ လောလောဆယ်တော့ လုံးဝမကင်းနိုင်တဲ့အခြေအနေ
မှာ ရှိနေတယ်။ ဒါပေမဲ့ တတ်နိုင်သမျှ ကင်းအောင်နေ
ပေါ့ဗျာ။ မရှိမသုံးနဲ့။ ကက်ဆက်ခွေနဲ့ တရားမနာနဲ့။
သွားပွတ်တံမရှိ တမာရီးနဲ့ တံပူစား။ သွားတိုက်ဆေး
က မီးသွေးမှုန့်နဲ့ဆား။ ခေါက်ထီးအစား ဆီစိမ် ပုသိမ်
ထီးဆောင်း။ ခင်ဗျားတို့လို စစ်သားဟောင်းကြီးတွေ
ကမှ နမူနာစံပြအဖြစ် မနေနိုင်ရင် ဘယ်သူက နေနိုင်
မှာလဲ။

ပင် ။ ။ ခင်ဗျားပြောတဲ့ သဘောထားမျိုးထားနိုင်ရင်တော့ ကောင်း
တယ်။ ခုထိတော့ သိပ်မတွေ့သေးဘူးဗျာ။ အဓိကအချက်

ကတော့ အတ္တကြီးတာပေါ့။ မာနတွေ၊ အာဃာတတွေ၊
ဣဿာမစ္ဆရိယတွေကလည်း များကြတယ်။ ငါတို့က
တော့ အဆိုးဆုံးအချိန်မှာ လုပ်ခဲ့ရတယ်။ ကောင်းတဲ့
အချိန်ရောက်ကာမှ အပြင်ရောက်ပြီး ငတ်နေတယ်ဆိုတဲ့
လွဲမှားတဲ့ အယူအဆတွေရှိနေကြတယ်။ ကိုယ့်တာဝန်
ကိုယ်ကျေခဲ့ပြီ။ တော်ပြီ။ သူတို့အလှည့်မှာ သူတို့သမိုင်း
တာဝန်ကို သူတို့ဆက်ထမ်းကြပါစေ။ ဟုတ်လား...။

ကျွန်ုပ် ။ ။ ဟုတ်ပါတယ်။ ဒါတင်မကသေးဘူး။ ပစ္စုပ္ပန်မှာလည်း
တတ်နိုင်သမျှ တာဝန်ကျေကြရလိမ့်ဦးမယ်။ တတ်နိုင်တဲ့
ဘက်ကပေါ့ဗျာ။ ဥပမာ... ရပ်ရွာသန့်ရှင်းရေး တံမြက်
စည်းလှည်းခြင်း၊ မီးကင်းစောင့်ခြင်းပေါ့ဗျာ။ ရှောင်ရန်
မှာ ဘီအီးဒီစီ အရက်ဖြူရောင်းခြင်း၊ စီးကရက်သေတ္တာ
လိုက်ထုတ်၍ မှောင်ခိုရောင်းခြင်းများနဲ့တော့ ကိုယ့်သမိုင်း
မှာ အမည်းကွက် မကျန်ရစ်စေချင်ဘူး။

ပင် ။ ။ အဲဒီတော့ ခင်ဗျားကတော့ ဘာလုပ်သလဲ။ ခင်ဗျား
တံမြက်စည်းလှည်းတာ တစ်ခါမှလည်း မတွေ့ဖူးပါလား။

ကျွန်ုပ် ။ ။ ကျွန်တော်လား... ကျွန်တော်ကတော့ ဘာမှမလုပ်ခြင်း
အားဖြင့် တိုင်းပြည်တာဝန်ကျေပြီဖြစ်တယ်။ ဒီနေရာမှာ
ဆရာကြီး ရွှေဥဒေါင်းလို အင်္ဂလိပ်လို ဘာသာပြန်ရမှ
ကျေနပ်ရင်လည်း မျက်မမြင် ကဗျာဆရာကြီး မိလိတန်က
"They also serve who only stand and wait" တဲ့။

ပင် ။ ။ အဲဒါကော တက်တိုး အဘိဓာန် မဝယ်ရသေးလို့ အဓိပ္ပာယ်
မသိဘူး မဟုတ်လား။ သွားမယ်ဗျာ။

ကျွန်ုပ် ။ ။ ဟုတ်တယ်။ ကိုယ်ပြောတဲ့စကား ကိုယ်မသိလေ လူ

အထင်ကြီးလေပဲဗျ။ ကဲ... ကြွပေဦးတော့ ပင်စင်စားကြီး
ရေ။ နောက်တစ်ချိန်မှ တွေ့ကြဦးစို့ရဲ့။

သောင်းပြင်းထွေလာရယ်ရာမူလင်း၊ ဩဂုတ်၊ ၁၇၇၇။

ပင်စင်စားတစ်ဦး၏အာလူးပူရီ (၂)

ယောက်မကိုင်သော လက်များ

ဂဠုန်သည် တစ်ဆယ့်ရှစ်ကြိမ်မြောက် အတောင်ပံခတ်လျက် ရန်ကုန်မြို့တော် သန့်ရှင်းရေး၊ အခြားနိုင်ငံတကာ မြို့တော်များနှင့် ထပ်တူ ကျက်သရေရှိရေး ဆောင်ရွက်နေသည်မှာ အားရဖွယ်ကောင်းလှသည်။ ကျွန်တော်ပင်စင်စား နံနက်ခင်း လမ်းလျှောက်တိုင်း မြို့တော်သန့်ရှင်းရေးကို အထူးတောင့်တမိသည်။ ကြည့်မြင်တိုင်လမ်းမကြီး၏ ကျယ်ဝန်းသော ပလက်ဖောင်းပေါ်တွင် လျှောက်ရင်း ညက လတ်လတ်ဆတ်ဆတ် စွန့်ထားသည့် မစင်ပုံများကို တက်မနင်းမိစေရန် အထူးသတိထား လျှောက်ရသည်။ ယိုသူမခက် နင်းသူခက်သည့် အညစ်အကြေးများတွင် လူသာ လျှင်မက ခွေးတွေကလည်း ပါသေးသည်။ ယိုပုံများကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် ရန်ကုန်မြို့တော်တွင် အခြေအနေမဲ့သူ လူဦးရေထက်ပင် လေလွင့်ခွေးက ပိုများပေမည်ဟု ယူဆရပေသည်။ သို့ကြောင့် ဂဠုန် စစ်ဆင်ရေးသည် လူဆိုး လူသရမ်းများသာလျှင်မက ပိုင်ရှင်မဲ့ခွေးလေ ခွေးလွင့်များကိုပါ သုတ်သင်သင့်သည်ဟု ထင်ပါသည်။ မိမိအိမ်တွင် ခွေးမွေးလိုလျှင် ခွေး

ကို မှတ်ပုံတင်စေကာ ခွေးသန်းခေါင်စာရင်း ဝင်စေရမည်။ မှတ်ပုံတင် အမှတ်နှင့် ပိုင်ရှင်အမည်၊ ခွေးအမည်၊ နေရပ် လိပ်စာ ကတ်ပြားကို သံမဏိ ပြားနှင့် လည်ပင်း၌ ချိတ်ဆွဲပေးထားလျှင် ပိုကောင်းမည်။ သို့မှသာ မိမိခြေသလုံးကို ကိုက်သွားသည့်ခွေးကို အတိအကျသိနိုင်ပေမည်။ တစ်ဖန် ခွေးတစ်ကောင်သည် အရပ်တစ်ပါး သို့သွားခဲ့သော်...

“ဟေ့လူ ဘာတွေ ငေးလျှောက်နေတာလဲ၊ ရှေ့မှာ ခွေးချေးပုံကြီး တက်နင်းတော့မယ်” ဟု သတိပေးသံကြားသဖြင့် ကြည့်လိုက်သည်တွင် မိတ်ဆွေဖြစ်သည့် လတ်လတ်ဆတ်ဆတ် ပင်စင်စားတစ်ဦးကို တွေ့ရ သည်။ သူလည်း နံနက်ခင်း လမ်းလျှောက်ထွက်လာခြင်းဖြစ်၏။ ယခင် ကကဲ့သို့ ကိုးနာရီခွဲရုံးတွင် လက်မှတ်မထိုးလျှင် ကြက်ခြေနီအသင်းဝင် ဖြစ်မှာ မစိုးရိမ်ရတော့ပြီမို့ အေးအေးလူလူ လမ်းလျှောက်နေသည့် ပင်စင် စား မောင်လူအေးပါတကား။

ကျွန်ုပ် ။ ။ ဟုတ်ပါ့ဗျာ၊ အဲဒါတွေနေတုန်း တက်နင်းမိတော့မလို့၊ ခင်ဗျား သတိပေးပေလို့ တော်တော့တယ်...။

ပင် ။ ။ ဘာတွေတွေ့ပြီး ဘာတွေများ ရေးဦးမလို့လဲ၊ ခင်ဗျား သွားသွားပြီး လက်မကမြင်းပါနဲ့ဗျာ၊ ခင်ဗျားရေးတာနဲ့ ပြုတ်ကုန်ပါဦးမယ်။

ကျွန်ုပ် ။ ။ မဆိုင်လိုက်လေဗျာ၊ ကျုပ်ရေးမယ့်ဆောင်းပါးက သူတို့ ရဲ့ မသာမှာ နောက်ဆုံးရိုက်လိုက်တဲ့ ခေါင်းပိတ်သံချောင်း တော့ ဖြစ်ချင်ဖြစ်ပေမှာပေါ့။ ခေါင်းကတော့ စပ်ပြီးသား ဖြစ်ချင်ဖြစ်နေမှာ။

ပင် ။ ။ ဒါနဲ့ မနေ့က သတင်းစာထဲမှာ အသက် ၈၇ နှစ် သူတောင်းစားအဘိုးကြီးတစ်ယောက် တောင်းစားမှုကိစ္စ နဲ့ ထောင်တစ်လချလိုက်တော့ သူ့ကိုယ်ပေါ်မှာ ရွှေနဲ့

ငွေတွေ နှစ်သောင်းကျော်တွေလို့ တရားသူကြီးအဖွဲ့က သိမ်းထားရတယ်ဆိုတဲ့ ကိစ္စဖတ်မိသလား...။

ကျွန်ုပ် ။ ။ ဖတ်မိပါ့ဗျာ၊ ဒါ ဘာဟုတ်သေးသလဲ၊ သူတောင်းစား ဘော်ဇာတွေတောင် ရှိသေးတယ်။ တောင်းစားခြင်းဟာ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတစ်ရပ်ဖြစ်နေတယ်၊ ကြံတောသင်္ချိုင်း တစ်ဝိုက်မှာ သွားလေ့လာရင် တောင်းစားချင်စိတ်တောင် ပေါက်လာတယ်။ ကိုယ်အင်္ဂါပျက်လို့ ဒုက္ခိတမို့ အစစ် အမှန် တောင်းစားနေတဲ့လူတွေလည်း ရှိပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ သူတို့ရဲ့ဝင်ငွေကလည်း မသေးဘူးဗျ။ တလောက အဲဒီ တစ်ဝိုက်က ဖဲဝိုင်းတစ်ခုမှာ ကျုပ်တွေ့ခဲ့တယ်။ ငွေကို ဖွေးနေတာပဲ။ ဖဲရုံးလို့ သိမ်ကြီးဈေးကို ငါးရက်ပေါင် တဲ့လူ၊ ရွှေတိဂုံဘုရားစောင်းတန်းကို တစ်ပတ်တိတိ အပေါင်ခံတဲ့လူတွေလည်း ရှိတယ်။ Resident Beggers တွေက ရုံးတဲ့အခါ ပေါင်ကြတာပေါ့။

ပင် ။ ။ ကြံကြံဖန်ဖန်ဗျာ၊ ဘယ်လိုပေါင်တာလဲ၊ ရွှေတိဂုံစောင်း တန်းကို။

ကျွန်ုပ် ။ ။ တောင်းစားတဲ့လူတွေက သူတို့တောင်းတဲ့နေရာကို မှုပိုင် လုပ်ထားကြတာဗျ။ သူဖဲရုံးလို့ သူနေရာ သူမရွေးနိုင်ရင် အပေါင်ခံတဲ့လူက အဲဒီနေရာမှာ အပေါင်ဆုံးတဲ့ရက် များ ကုန်သည်ထိ တောင်းခွင့်ရသွားတယ်။

ပင် ။ ။ တယ်လည်း ဟုတ်ပါလားဗျ။ သူတောင်းစားသူတေသန စာတမ်းဖတ်ဖို့ကောင်းတယ်...။

ကျွန်ုပ် ။ ။ တလောက အနာကြီးရောဂါသည် မိန်းမတစ်ယောက် တစ်နေ့လုံး သူတောင်းရတဲ့အကြွေတွေကို ရေတွက်နေ

တာ အတော်ပညာပါတာ တွေ့ရတယ်။ လက်ချောင်း
 လေးတွေက မကောင်းတော့ ဆန်ကောထဲမှာ အကြွေတွေ
 တစ်ပုံကြီး ထည့်လိုက်ပြီး ဆန်ပြာသလို ပြာထုတ်လိုက်
 တယ်။ ငါးပြားစေ့က ငါးပြားစေ့သတ်သတ်၊ အဝတ်
 စုတ်တစ်ခုပေါ်မှာ တစ်ပုံထွက်လာတယ်။ ဆယ်ပြားစေ့
 က တစ်ပုံသတ်သတ်၊ အဲ မကြာခင် ထွက်လာတဲ့ ငါးမူး
 စေ့ကြောင့် သူ့အတော်စိတ်ညစ်ရတယ်တဲ့။ အလေး
 ချိန်က မတူဘဲကိုး။ သူက ကင်လုံးလည်း ရောင်းတယ်၊
 တစ်လုံး နှစ်ကျပ်တဲ့၊ ဆေးခြောက်လည်း ရောင်းတယ်၊
 ကင်လုံးဆိုတာ ဘိန်းကို ကင်ပြီး လုံးထားတာလေ၊
 ဖောက်သည်မှ ဝယ်လို့ရတယ်ဗျ။ ဆားပုလင်းနှင်းမောင်
 တို့ ဝင်မဖမ်းရဲဘူး။ အက်သွားမယ်...။

ပင် ။ ။ ဒါတွေကိုလည်း ဂဠုန်က ရှင်းသွားမှာပါ။ ထောက်ကြံ့
 ဘက်က အနာကြီးရောဂါသည်များရဲ့ ဝက်သေးအိမ်နဲ့
 ပလတ်စတစ်ပုံးနဲ့ သယ်တဲ့အရက်တွေလည်း အတော်
 ရှင်းသွားပါပြီ။ အမှတ် ၉ ကားပေါ်မှာတော့ သိပ်မတွေ့
 မိတော့ဘူးဗျ။ ဒါ့ထက် ရန်ကုန်မြို့ထဲမှာ ဘာများထူးခြား
 သေးသလဲ။

ကျွန်ုပ် ။ ။ ထူးခြားတာကတော့ အစိုးရဌာနတချို့နဲ့ ကော်ပိုရေးရှင်း
 တွေမှာ ယောက်ျားအမှုထမ်းတွေတော့ အကြောင်းညီ
 ညွတ်လို့ ဆောင်းဘီဝတ်ကုန်ကြပြီ။ ဆင်တူယူနီဖောင်း
 ပေါ့ဗျာ။ မိန်းမတွေကတော့ ထဘီဆင်တူပေါ့။

ပင် ။ ။ ဒါမကောင်းဘူးလား။ ကောင်းတာပေါ့ဗျ။ ခင်ဗျားက
 ဘာများ ကန့်ကွက်ချင်သေးရတာလဲ။

ကျွန်ုပ် ။ ။ ကောင်းပါတယ်ဗျာ၊ ယောကျ်ားအမှုထမ်းတွေ ဌာနအရ အလုပ်အကိုင်အရ လှိုအပ်ခဲ့ရင် ဘောင်းဘီဝတ်တာ ကောင်းပါတယ်။ စစ်မှုထမ်းတွေ၊ ပြည်သူ့ရဲတွေ၊ စက်ရုံ အလုပ်သမားတွေ၊ ပို့ဆောင်ဆက်သွယ်ရေး အလုပ်သမား တွေ၊ အကောက်ခွန်ဌာနတို့လို ဌာနများတွေတော့ အလုပ် သဘောအရ လိုကို လိုအပ်ပါတယ်။ တစ်ခါ ပလွှားမှု ကင်းစေဖို့ ကျောင်းသူကျောင်းသားတွေ၊ စိတ်ဓာတ်တူညီ ကြစေဖို့ လမ်းစဉ်လူငယ်တွေ၊ ကြက်ခြေနီ မောင်မယ် တွေ ဝတ်တာ ဘာမှပြောဖို့ မရှိပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ ရုံးခန်းထဲ မှာ ဖိုင်တွဲကို ဟိုစားပွဲက ဒီစားပွဲရွှေ့နေတဲ့ လူတွေက ဘာကြောင့် ဘောင်းဘီဝတ်ဖို့ လိုသလဲဗျ။ ငွေကုန်တာ လည်း မသက်သာဘူး။

ပင် ။ ။ ရုံးက ဝတ်စုံစရိတ် ထုတ်မပေးဘူးလား...။

ကျွန်ုပ် ။ ။ ဒါတော့ မသိဘူးဗျာ၊ အဝတ်စတော့ ရောင်းတယ်လို့ သိရ တာပဲ။ အဲဒါကလည်း အထည်စက အသားမညက်ရင် ခါးထက် မတင်ချင်ကြတဲ့ ရုံးစာရေးမများက အပြင် ထုတ်ရောင်းပြီး စိန်ရွှန်းဈေးက တက်သရက်ကို ဝယ်ဝတ် ကြတာဗျ။ ကျုပ်ပြောချင်တာက အရှေ့တောင် အာရှမှာ မိမိတိုင်းပြည်ရဲ့ အမျိုးသားဝတ်စုံကို မြတ်မြတ်နိုးနိုး တန်ဖိုးထားဝတ်ကြတာဟာ ကျုပ်တို့ မြန်မာပြည်လောက် ပဲရှိတော့တာ။ ဒါကြောင့် လိုအပ်တဲ့အမှုထမ်းတွေ ဘောင်းဘီဝတ်ပါ။ ဘောင်းဘီဝတ်ဖို့ မလိုတဲ့ဌာနတွေ အနေနဲ့ ကိုယ့်အမျိုးသားဝတ်စုံကိုပဲ တူညီဝတ်စုံလုပ်ပြီး ဝတ်စေချင်တယ်ဗျာ။ ဌာနဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိသူတွေ ပြန်

စဉ်းစားကြဖို့ ကျုပ်က အပြုသဘောနဲ့ အကြံပေးတာပါ။
 ပင် ။ ။ ဟုတ်တာပေါ့ဗျာ၊ အစဉ်အလာဆိုတာ ထိန်းသိမ်း
 သင့်တာတွေကို ထိန်းသိမ်းထားကြရမှာပါ။ အဲဒါကို
 သတင်းစာမှာ ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်ရေးလိုက်ပေါ့ဗျာ။

ကျွန်ုပ် ။ ။ မရေးချင်ပါဘူးဗျာ။ ကျုပ်ဆောင်းပါးကို မြင်တာနဲ့
 သတင်းစာ အယ်ဒီတာတွေ ဖျားသွားကြမှာစိုးလို့ သူတို့
 သိတော့နေပြီ။ ထင်တာပဲ။ ကျုပ်သိနေတာလည်း ကြာ
 ပါပြီ။ ခက်တာက ကျုပ်ကလည်း သူများ တိုင်းပြည်က
 သတင်းကား ဆောင်းပါးမျိုး မရေးတတ်...။

ပင် ။ ။ ဘာလဲဗျ သူများတိုင်းပြည်က သတင်းကား ဆောင်းပါး
 ဆိုတာ။

ကျွန်ုပ် ။ ။ ဪ... ခင်ဗျားကလည်း တုံးရန်ကော၊ သူများတိုင်းပြည်
 က သတင်းကား ကြည့်ဖူးတယ် မဟုတ်လား။ သတင်း
 ကား အစမှာ စပြီး စာတန်းထိုးကတည်းက လူတွေ
 မတ်တတ်ရပ်ပြီး လက်ခုပ်တီးနေတာက စတာချည်းပဲ။
 ဘာကြောင့်တီးမှန်း မသိရသေးဘူး။ နောက်မှ အကြိမ်
 ဘယ်လောက်မြောက် ဘာအစည်းအဝေး ကျင်းပခြင်း
 ဆိုတာ ပြောတယ်။ သတင်းကား အလယ်လောက်မှာ
 တစ်ခါတီးတယ်။ ပြီးတော့လည်း လက်ခုပ်တီးပြီးမှ
 အဆုံးသတ်တယ်။ တီးစရာရှိရင် တီးပေးမှာပေါ့ဗျာ၊
 ဖြည်းဖြည်းပေါ့၊ ကျွန်တော်တို့လည်း မရိုင်းပါဘူး။
 တိုင်းပြည်နဲ့ချီပြီး လက်ခုပ်တီးပေးရမယ့်ကိစ္စဆိုရင်
 လက်ဝါးတွေ ကွဲသွားပါစေ။

ပင် ။ ။ အံမယ်... အံမယ်... ခင်ဗျားမတီးတော့ကော ဘယ်သူက

ဘာဖြစ်ရမှာလဲ...။

ကျွန်ုပ် ။ ။ မဖြစ်ပါဘူးဗျာ၊ ကျုပ်လက်ဝါးနာသက်သာတာပေါ့။
 ကဲ.... သွားလိုက်ဦးမယ်။ လမ်းလျှောက်ပြန်ရင် ထမင်း
 ဟင်းချက်ရဦးမယ်။ ကျုပ်လက်တွေက တစ်ချိန်ကတော့
 တိုင်းပြည်အတွက် သေနတ်ကိုင်ခဲ့တယ်။ တစ်ခါပြောင်း
 ပြီး ကလောင်ကိုင်တယ်။ ဒီနေ့တော့ ယောက်မကိုင်
 တယ်။ ကဲ... ယောက်မကိုင်သော လက်များအသင်းမှာ
 ခင်ဗျားလည်း အသင်းဝင်တစ်ယောက်ဖြစ်လာပြီဆိုတော့
 ကြိုဆိုပါတယ်ဗျာ။ နောက်မှ တွေ့ကြသေးတာပေါ့။

သောင်းပြင်းထွေလာရယ်ဗရာမူလင်း၊ စက်တင်ဘာ၊ ၁၉၇၉။

ပထမအကြိမ်အတွက်
အားလုံးမှတ်တမ်း
မောင်သော်က

mgyc.com

mgyc.com

ပင်စင်နာတစ်ဦး၏အာလူးမှတ်တမ်း (၁)

မှန်ရာကို သံတော်ဦးတင်စေဗျာ

ရှေးဘုရင်များကတော့ ဒီလိုပဲ အမိန့်တော်မြတ်မှတ်လေ့ရှိကြပါတယ်။ ကျွန်တော့်ကိုတော့ ဘယ်သူကမှ အမိန့်တော်မြတ် မမှတ်ပါခင်ဗျား။ ကျွန်တော့်တာသာ လက်ယားလို့ ရေးမိခြင်းဖြစ်သည် ဆိုသဟာကို ပထမရှင်းလင်းရန် လိုပါသည်။

ထို့နောက် ကျွန်တော့်ကဏ္ဍ၏ခေါင်းစဉ် မသိမသာပြောင်းသွားတာကို သတိထားမိသူများ တွေ့ကြပါလိမ့်မည်။ ဤနေရာတွင်လည်း မှန်ရာကို သံတော်ဦးတင်ရလျှင် ကျွန်တော်သည် သောင်းပြောင်းထွေလာထွက်စက ဆောင်းပါးအတွက် ဘရိန်းသံချေးတက် (ချိန်းဘရီးတော့ မဟုတ်ပါ) နေခိုက်မို့ မည်သို့မျှလည်း အကြံမရသည်နှင့် ဆရာကြီးရွှေဥဒေါင်း၏ ပင်စင်စားတစ်ဦးနှင့် ဆွေးနွေးခန်းခေါင်းစဉ်ကို တုကာအာလူးပူရီ လုပ်ခဲ့ရပါသည်။ ယခု ပြန်စဉ်းစားပြန်တော့ ဆရာကြီး၏ 'ပင်စင်စား' ဟူသည်ကို ကျွန်တော် သိပ်ဘဝင်မကျပါ။ ဆရာကြီး

တို့ခေတ် တုန်းကမူ ပင်စင်ဟူသည်မှာ အေးအေးလူလူ မပူမပင် ထမင်းစားရမည်မှန်သော်လည်း ကျွန်တော်တို့၏ နှစ်ဆယ်ရာစု နောက်ဆုံး ရာစိတ်ခေတ်တွင်မူ ပင်စင်ဟူသည်မှာ အမြင့်မားဆုံး ပင်စင်လစာ ခြောက်ရာကျပ်သည်ပင် မိသားစု ဝလင်စွာ မစားကြရပါ။ ကျွန်တော်လို ငနာမျိုးဆိုလျှင် ပင်စင်လစာကလည်း အပြည့်မရခြင်းကြောင့် ထမင်းဝဖို့ကိုထား၊ ညနေခင်း မှန်မှန်သောက်လျှင်ပင် တိုင်ကွယ်ပုန်း၍ သောက်ရပါသည်။ သို့ပါသောကြောင့် ကျွန်တော့်အား ဧကန်ဧက ပင်စင်စားတစ်ဦးဟု မခေါ်နိုင်ပါ။ အနေကန်အားဖြင့် 'ပင်စင်သောက်' ဟုလျှင်လည်း မမှန်ပါ။ သောက်ဖို့လည်း မလောက်ပါ။ ကျွန်တော် ရိုးရိုးသားသား ပြောခြင်းပါ။ ဆန်းပြားထွေလာ တွေးတတ်သူများ၊ ဘာတွေးပြီးသည်ကို ကျွန်တော် သိပါသည်။

သို့ကြောင့် ကျွန်တော့်ကိုယ်ကျွန်တော် ဘာခေါ်ရမည်မသိ စဉ်းစားနေစဉ် အင်္ဂလိပ်စာဝါသနာပါလှသော ဆရာကြီးရွှေဥဒေါင်းသည် ဤစကားလုံးကျမှ ဘာကြောင့် သူ့ရှိရင်း အသံထွက်အတိုင်း မသုံးစွဲခဲ့သည်ကို စဉ်းစားမရဖြစ်နေရပါသည်။ ပင်စင်စားဟူသည့် မြန်မာဝေါဟာရ၏ ရင်းမြစ်မှာ သိုးဆောင်းဘာသာ Pensioner ဖြစ်ပါသည်။ ဒယ်နီယယ်ဂျူး၏အသံထွက်အဘိဓာန်ကိုကြည့်လျှင် 'ပင်စင်နာ' ဟု အသံထွက်ထားပါသည်။ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်မှာ နိုင်ငံတော်အစိုးရထံမှ ထောက်ပံ့ကြေးရိက္ခာငွေ ထုတ်ခွင့်ရသူဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။ ဤအသံထွက်စကားလုံးသည် ကျွန်တော်နှင့် ဒက်ထီဝင်သတည်း။ ကျွန်တော်သည် 'ပင်စင်နာ' တစ်ဦး။

ပညတ်သွားရာ ဓာတ်သတ်ပါသည့်အလား တကယ်ပင်လျှင် ပင်စင်နာဖြစ်ရပါသည်။ ကျန်းမာရေးမကောင်း၍ ခါးနာ၍ တပ်မတော်မှ အငြိမ်းစားယူခဲ့ရသဖြင့် ပထမကျန်းမာရေးကြောင့် ပင်စင်နာ။ ဒုတိယ

အားဖြင့် လုပ်သက်မပြည့်ခြင်းကြောင့် နှစ်ထပ်ကွမ်းပင်စင်နာ၊ တတိယ အားဖြင့် ပြန်ကြားရေးနှင့် အသံလွှင့်ဦးစီးဌာနတွင် ရှေ့သို့စာစောင်နှင့် အင်္ဂလိပ်ဖောဝပ်စာစောင်တို့တွင် စာတည်းချုပ် ရှစ်နှစ်လုပ်ခဲ့ပြီးနောက် တစ်ပြားတစ်ချပ်မှ ခံစားခွင့်မယူဘဲ ထွက်ခဲ့သည့်အတွက် တတိယမိတ္တ ပင်စင်နာ။ တစ်ဖန် မြက်မြက်ကလေး စားရပါမလားလို့ ဆိုင်းထဲလိုက်ပါ မှ နှဲကြီးနင်းမိလို့ နှစ်ကျပ်ခွဲလျော်ရသကဲ့သို့ ကျွန်တော်သည် လစာများ ပိုထုတ်သွားသည်ဟုဆိုကာ တစ်သက်ဆပ်မကုန်လောက်အောင် ပေးလျော်ရမည် အတောင်းခံရသည့်အတွက် အသက်ထက်ဆုံးနာ။ သို့လျှင် အနာပြီး အနာထပ်နေသည့် ကျွန်တော်ပင်စင်နာ မောင်သော်က သည် တလောကမှ မန္တလေးမြို့မှ ပြန်ခဲ့ပါသည်။

အယ်ဒီတုံးများနှင့် အယ်ဒီချွန်များ

မန္တလေးက ပြန်ရောက်သည်တွင် သောင်းပြောင်းထွေလာ ထွက် နေပါပြီ။ မနည်းတောင်းယူရသော မေတ္တာလက်ဆောင် စာအုပ်ကို ဖတ် မိသည်၌ ကျွန်တော့်ဆောင်းပါးကိုဖတ်ပြီး အတော်ကြီး စိတ်ပျက်သွားရ သည်။

ယနေ့မြန်မာပြည် စာနယ်ဇင်းလောကတွင် စစ်မှန်သော အယ်ဒီ တာများဟူသည် မရှိတော့ပြီလော။ အယ်ဒီတာကို စာတည်း (ဝါ) စာတည်းဖြတ်သူဟု ဝိဂြိုဟ်ပြု၏။ စာနယ်ဇင်းတစ်စောင်၏ စာတည်း ဟူသည်မှာ မိမိစားပွဲပေါ်သို့ ရောက်လာသည့် ဝတ္ထု၊ ဆောင်းပါးများကို မူလစာရေးသူ၏ အာဘော်လည်း မပျက်စေရအောင်၊ အဓိပ္ပာယ်လည်း လွဲမထွက်ရစေအောင်၊ နိုင်ငံတော်တွင် အန္တရာယ်မဖြစ်စေရအောင်၊ ချမှတ် ထားသည့် စာပေမူဝါဒနှင့် ကိုက်ညီစေရအောင်၊ ဖတ်၍လည်း ကောင်း သည်ထက်ကောင်းလာစေရအောင် တည်းဖြတ်ဖြည့်စွက်ပေးရသည့်

အသိပညာရှင်တစ်ဦးဖြစ်ရပါမည်။ မူလ စာရေးသူ၏အာဘော်နှင့် တက်တက် စင်လွဲသည်အထိ၊ အဓိပ္ပာယ်ယုတ္တိပျက်အောင် ဖြတ်လျှင် အယ်ဒီတာ ကောင်းတစ်ဦးမဟုတ်။ မသုံးသင့်၊ မသုံးနိုင်လျှင် လုံးဝမသုံး ရန်သာ ရှိပါသည်။ ဒါကို စာရေးသူများက နားလည်ကြပါသည်။

ယခုမူ ဤသို့မဟုတ်။ တစ်ရံရောအခါက ကျွန်တော်သည် ပြည်သူ ပိုင်သတင်းစာကြီးတစ်စောင်တွင် ဆောင်းပါးရေးသူဖြစ်၏။ ကျွန်တော့် ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်ကို ယင်းသတင်းစာ အယ်ဒီတာများက ဖြတ်တောက် ထည့်သွင်းလိုက်ကြသည်၌ ကျွန်တော်၏ဆိုလိုရင်း အဓိပ္ပာယ်နှင့် တက် တက်စင်လွဲကာ စာဖတ်ပရိသတ်လုပ်သားပြည်သူများနှင့် ဆောင်းပါးရေး သူကို ရန်တိုက်ပေးသကဲ့သို့ဖြစ်သွားသည်။ လာလိုက်ပါလေရဲ့ဗျာ... ဆဲစာတွေ ပလူပျံ့လို့။ သို့လျှင် အယ်ဒီတာများက ပရိသတ်နှင့် ကျွန်တော့် ကလောင်ကို ရန်ထောင်ပေးခဲ့သည်။ သူဖြတ်တောက်လိုက်၍ ဤသို့ဖြစ် သွားသည်ကို သူ သတိမထားခဲ့ပါတဲ့။ အဲဒါ အယ်ဒီတုံးခင်ဗျ။ အမှန် တော့ သူဒီလောက် မတုံးပါ။ သူသိပါသည်။ ဖယ်မလီယာကား တယ် ကောင်းဆိုပဲ။ ဟော ယခုကြုံရပြန်ပြီ။ အယ်ဒီတာတစ်ယောက်ခင်ဗျာ။ သူတို့ကတော့ ပညာသားပါလှသည်။ သတင်းပညာတွင် နှစ်ယောက် မရှိသူများ ဖြစ်သည်။ ကြည့်ပါဗျာ ရေတပ်မိုလ်ချုပ်ကြီး လော့ဒ်လူဝီမောင့် ဘက်တန် သြဂုတ် ၂၇ ရက်နေ့မှာ လုပ်ကြံခံခဲ့ရသည်။ အဲဒါကို အခြား စက်တင်ဘာလထုတ် မဂ္ဂဇင်းများတွင် ဘယ်သူမျှပါအောင်မလုပ်နိုင်ကြ။ သြဂုတ်လ ၃၀ ရက်နေ့ကပင် ချုပ်လုပ်ပြီးနေသည့် သူတို့စာစောင်တွင် ရှေ့ဆုံးမှ ပါလိုက်သေးသည်။ ဒါကို သတင်းပညာဟု မခေါ်လျှင် ဧကန္တ ဤသူများသည် ဤလုပ်ကြံမှုသတင်းကို ကြိုတင်ရရှိထားပေသလော။ အိုင်အာအေရ်နှင့် အဆက်အသွယ်ရှိသူများပေလော တွေးတောစရာဖြစ် သည်။ (ဒါက သူတို့ကို ကျွန်တော်က ပြန်၍ အချွန်နှင့်မခြင်း)

ဤမျှပညာသားပါလှသည့် သောင်းပြောင်းထွေလာ အယ်ဒီတာများသည် ကျွန်တော့်ဆောင်းပါးကို ခေါင်းက ဖြတ်၊ ဖင်က ဖျက်၊ ခါးက ဖြုတ်နှင့် စစ်ရေယာဉ်မေယုကြီးအကြောင်း ရေးထားသည်ကို တစ်ပိုဒ်လုံး မြှုပ်လုပ်လိုက်ကြရာ၊ ကျွန်တော် လက်ထိတ်စော် တော်တော်နံ့သွားပါသည်။ သူတို့က ဤနည်းအားဖြင့် တည်းဖြတ်ရင်း အချွန်နှင့် မ လိုက်သည့်အတွက် သူတို့သည် အယ်ဒီချွန်များ။

ဤသို့လျှင် ကျွန်တော်သည် အယ်ဒီတုံးများ၊ အယ်ဒီချွန်များ တစ်လှည့်စီ ဝိုင်းအုပ်ခြင်းခံရသည့် ကလောင်တစ်ချောင်းဖြစ်သည်မို့ ကျွန်တော့်ဆောင်းပါးများကို ဖတ်လျှင် ဒါ မောင်သော်က၏ ‘အော်ရီဂျင်နယ်’ (မူရင်း) လားဟု တွေးဆပြီးမှ ယုံကြစေလိုပါသည်။ အော်ရီဂျင်နယ် မောင်သော်က ဘယ်တော့မျှ မဆိုးပါခင်ဗျား၊ ကဲ... မန္တလေး။

တည်းခိုခန်းနှင့် ရှမ်းထမင်းမြို့တော်

“ကိုယ်လာခဲ့ ခရီးဝေး... သူနေတဲ့မန္တလေး... ဘူတာက ဆီးလို့ ယောင်...” ကျွန်တော်သည် သီချင်းဆိုညည်းရင်း အဆန်ရထားအမှတ် ၅ နှင့် ရွှေမန်းသို့ တစ်ခေါက်ရောက်ခဲ့ပါသည်။ မရောက်သည်မှာ ရှစ်နှစ်ရှိပြီ။ ကံကောင်းချင်တော့ ကျွန်တော်များစီးနင်းသည့် ရထားတွင် ပို/ဆက် ဝန်ကြီးလည်း ပါလာသည်။ မီးရထားကြီး ကောင်းလိုက်ပုံ၊ သန့်လိုက်ပုံများကတော့ မကျန်တော့။ အချိန်မှန်လိုက်ပုံများကလည်း ဂရင်းနစ်စံတော်ချိန်နာရီများပင် ထိုနေ့က မန္တလေးရထားဆိုက်ချိန်နှင့် ကိုက်ချိန်ညှိရလိမ့်မည်ထင်ရသည်။ အပြန်မီးရထားအကြောင်းတော့ နောက်တစ်ပတ်မှ ပြောကြတာပေါ့။ ဟော... မန္တလေး ရောက်လာပါပြီ။

ဘူတာစင်္ကြံတစ်ခုလုံးက ရှင်းနေသည်။ ကြိုဆိုသူတစ်ဦးမျှပင် မရှိ၊ ဘူတာအပြင်ဘက်ထွက်လိုက်တော့လည်း တက္ကစီကား ငှားစီးစရာ

တစ်စီးမျှ မတွေ့၊ စစ်သုံးကားကြီး ကားငယ် ကားပြာများက ဘေးအတွင်း
တွင် အပြည့်။ ဪ... စိကြူရီတီ ယူထားတာကိုး။ မြင်းလှည်းဆိပ်
လျှောက်လာခဲ့ရသည်။ စစ်ကိုင်းတန်း ချစ်ညိုပုံနိပ်တိုက်တစ်ဆယ်တဲ့။
မန္တလေးသားတစ်ဦး ဝင်ဆစ်ပေး၍ ၇ ကျပ်နှင့် ရ၏။ ၂၆ ဘီလမ်းမှာ
အနွေးယာဉ်များမဝင်ရခြင်းကြောင့် တရုတ်တန်းဘက်မှ လှည့်ပတ်မောင်း
ရ၏။ ဒါကြောင့် တစ်ဆယ် တောင်းခြင်း ဖြစ်မည်။

မန္တလေးသည် ပြောင်းလွဲနေ၏။ မန္တလေးတွင်သာလျှင် မဟုတ်။
ခေတ်သမိုင်းနှင့် စီးပွားရေးကိုအခြေပြု၍ နေရာတိုင်းမှာ ပြောင်းလွဲရမည်
မှာ ဓမ္မတာသာလျှင် ဖြစ်သည်။ သို့သော် မန္တလေးအဖြစ်မျိုးကတော့
ဆိုးလှသည်။ မန္တလေးတွင် မြင်းလှည်းနှင့် စက်ဘီးတိုက်၍ မသေလျှင်
မြန်မာပြည်အရပ်ရပ်တွင် ဤကပ်ကို ကျော်ပြီမှတ်။ ကျွန်တော်ရောက်
သည့်နေ့တွင်ပင် ဒါးတန်းရေခဲစက်အနီး၌ တရုတ်မကြီးတစ်ဦး မြင်း
လှည်းကြိတ်နင်း၍ သေဆုံးခဲ့ရသည်။ မန္တလေးသည် စကြာတွေပေါလှ
သည်။ ရပ်ကွက်များကိုကြည့်၊ မြမန်းစကြာ၊ စကြာနွယ်စဉ် စသည်
ဖြင့် အမှန်တကယ် မန္တလေး၏စကြာမှာ ခြေနင်းစကြာ စက်ဘီးသာလျှင်
ဖြစ်သည်။ မန္တလေးသားများ အခေါ်တော့ 'ဘီး' ပေါ့၊ မန္တလေးတွင်
ဘီးများ တောင်ပုံရာပုံ ပေါလှ၏။ ဘယ်တိုင်းပြည်ကလုပ်သည်ဟု
တိကျမှန်ကန်စွာ မသိရသော ဘီးများကို 'ကိုဂျဒီးနား' ဟု ခေါ်ရမည်
ဖြစ်သည်။ ကိုရီးယားမှ ဝွေ၊ ဂျပန်မှ လက်ကိုင်ထိုင်ခုံ၊ အင်ဒီးယားမှ
ကိုယ်ထည်၊ ချိုင်းနားမှ တာယာစသည်ဖြင့် ဆင်ထားကြခြင်းကြောင့်
'ကိုဂျဒီးနား' ဘီးများဟု ခေါ်သည်။ အားလုံး တောက်တောက်ပြောင်
ပြောင် အသစ်ချည်း ဖြစ်၏။

ရှေးယခင်က နှုတ်အာရွင်လှသည့် ဈေးချိုသူ အမူတုံးတို့လည်း
အာစလျာစ တုံးကြလေပြီ။ ဈေးဝယ်သူကို မျှော်ငေး၍သာ ကြည့်နေကြ

သည်။ မှိုင်ငိုင်နေကြသည်။ အရောင်းအဝယ်က မကောင်းသည်မို့ ရွှေ
ခြေချင်းတို့လည်း ဘဝပြောင်းခဲ့ပြီဖြစ်သည်။

တည်းခိုခန်းများသည် မန္တလေး၏ယနေ့သရုပ်ကို မီးမောင်းထိုးပြ
လျက် ရှိသည်။ မန္တလေးဆိုသည်မှာ ဧည့်မြို့တော်၊ အထက်မြန်မာပြည်
ချင်းတွင်းဒေသနှင့် ရှမ်းပြည်နယ်၏ တံခါးဝ။ မန္တလေးသားများကလည်း
ရှေးယခင်ကဆိုလျှင် ဧည့်ကြိုထောက်ကြသည်။ လေဆိပ်၊ ရေဆိပ်၊
ရထားဆိပ်တို့၌ ယခုမူ တည်းခိုခန်းများကသာလျှင် ဧည့်သည်ကို ကြို
တော့သည်။ လမ်းတကာလမ်းတွင် တည်းခိုခန်းချည်းသာ ဖြစ်၏။

တည်းခိုခန်းများနှင့်အတူ မှီပေါက်သလို ပေါ်လာသည်မှာ ရှမ်း
ထမင်းချဉ်၊ ရှမ်းခေါက်ဆွဲ စားသောက်ဆိုင်များ ဖြစ်သည်။ သို့သော်
ရှမ်းပြည်တွင် စားရသကဲ့သို့ ရိုးရိုးလေးနှင့် အရသာရှိသည်ထင်လျှင်
မှားပေမည်။ ကျွန်တော်သည် ရှမ်းထမင်းချဉ်ကို အလွန်ကြိုက်၏။
ထမင်းချဉ်ကို ငါးအသားဖတ်များနှင့်၊ နယ်သုပ်၍ ဂျူးမြစ်ဟင်းချိုနှင့်
စားသောက်ရလျှင် ရိုးရိုးစင်းစင်းနှင့်အရသာ ထူးလှသည်။ တောင်ကြီး
ရောက်လျှင် ဈေးအတွင်းမှ ရှမ်းမကြီးထံ ဝင်စားရသည်မှာ အမြဲ။

ရှမ်းထမင်းဆိုင် ဖွင့်ထားသည့် မိတ်ဆွေတစ်ဦးက ကျွန်တော့်အား
ခေါ်ကျွေးကာ မှတ်ချက်တောင်းသည်။ ထမင်းတွင် ခအုနီများ၊ မုန်လာဥ
များ၊ နီကိုဥများ၊ ခေါက်ဆွဲခြောက်ကြော်များ၊ ခရမ်းချဉ်သီးများနှင့် ရှုပ်ပွ
နေသည်။ အားမနာရမည့်သူများ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ကျွန်တော်က ရှင်းရှင်း
ပဲ ပြောလိုက်သည်။

“ဒီလိုရှိတယ်ဗျာ... ရှမ်းရိုးရာ ထမင်းချဉ်ကို ကျွန်တော် သိပ်ကြိုက်
တယ်၊ ဒါကြောင့် လာစားတာ၊ အခုတော့ ပုံပြင်လေးတစ်ခု ပြောပြမယ်၊
တစ်ခါက တောရွာလေးတစ်ရွာ ကျွန်တော် သွားတော့ မိလုံးဆိုတဲ့
တောသူမလေးတစ်ယောက် တွေ့ခဲ့တယ်၊ ဆံတောက်ကလေး၊ ပါးကွက်

ကလေး၊ နားဆွဲလေး၊ မျက်တောင်ကော့လေးနဲ့ သိပ်ချစ်ဖို့ကောင်းတယ်။ ကျွန်တော်လည်း သိပ်အသည်းစွဲခဲ့ရတယ်။ ခု မိလုံးတစ်ယောက် တောကနေ မန္တလေးရောက်နေပြီကြားလို့ ကျွန်တော်လာတွေ့တော့ မိလုံးအစစ် မဟုတ်တော့ဘူး။ နှုတ်ခမ်းနီ၊ ဆံပင်ကောက်၊ မိတ်ကပ်လိမ်း၊ အိုင်းရှဲ့ဒိုးတွေထည့်ပြီး 'ဒေစီ' လို့ မှည့်ထားတာ တွေ့ရတယ်။ ကျွန်တော် ချစ်မိတာက မိလုံးဗျ။ ခင်ဗျားရဲ့ ရှမ်း မဟုတ်၊ လအယ် မဟုတ်၊ ဒေစီ မဟုတ်ဘူး။”

ဒါ... ကျွန်တော့် မန္တလေး တစ်စွန်းတစ်စဖြစ်ပါသည်။

သောင်းပြောင်းထွေလာရယ်ရာမဂ္ဂဇင်း၊ အောက်တိုဘာ၊ ၁၉၇၉။

ပင်စင်နာတစ်ဦး၏ အာလူးမှတ်တမ်း (၂)

* အာလူးနှင့် ရှင်မီးအကျီ * ဘက်မလိုက်ဆိုပြီး...

* ရထားလမ်းတစ်လျှောက် * ပျား... ပျား... ပျား...

“ခင်ဗျားဟာကလဲ ဘယ်လိုလဲဗျာ... ပင်စင်နာရယ်လို့”

ရဲဘော်အငြိမ်းစားတစ်ဦးက မကျေမနပ် ပုစ္ဆာနွဲ့လာသည်။

“အေးလေ အဲဒါအမှန်ပဲဗျ၊ အခုမှမှန်သွားတာ။ မြန်မာပီပီသသ ခေါ်ချင်သပဆိုရင် အငြိမ်းစားလို့ခေါ်၊ ပင်စင်စားဆိုတာ ကပြားစကား ကြီးပဲ။ အသံဖလှယ်ခြင်းနဲ့ စကားလုံးမွှေးစားမယ်ဆိုရင်တော့ ‘ပင်စင်နာ’ (ဝါ)ပင်ရှင်နာလို့ခေါ်၊ အဲဒါလည်း တစ်နည်းအားဖြင့်မှန်တယ်။ ကျွန်တော် တို့စကားလုံးတွေ မွှေးစားထားတာ အများကြီးပါ။ ဥပမာ ကျွန်တော့် ခေါင်းစဉ်က ‘အာလူး’ ပဲဆိုကြပါစို့။ အဲဒါလည်း မြန်မာစကားမှ မဟုတ်ဘဲ။ ကုလားစကားလုံး ဟိန္ဒူစတန်နီစစ်စစ်ကြီးပဲ။ ဗမာက သူ့အတိုင်း ‘အာလူး’ ပဲခေါ်ပါတယ်။ မြန်မာမပြန်တော့ပါဘူး။ အဲ... အညာသားများ က ထူးထူးခြားခြား ‘အာလူးသီး’ တဲ့ဗျ။ အာလူးဆိုတဲ့ ဟိန္ဒူ စတန်နီ

စကားမှာ အသီးဆိုတဲ့ မြန်မာစကားထပ်ဖြည့်စွက်လိုက်သေးတယ်။ အညာသားများ အာလူးဟာ မြေမှာဥတဲ့ဥလား၊ အပင်မှာသီးတဲ့ အသီးလားတောင် မသိရှာဘူးထင်ပါ။ အာလူးဥဆိုရင်တော့ မဆိုးပါဘူး။ ကန်စွန်းဥလိုပေါ့ဗျာ။

“ဟုတ်လား၊ အာလူးဟာ ကုလားစကားစစ်စစ်ကြီးဆိုတာ ခုမှပဲ ကျုပ်သိတော့တယ်ဗျို့။ ကျုပ်က မြန်မာစကားလုံးအောက်မေ့နေတာ”

“အဲဒါပေါ့ဗျာ။ ကျုပ်တို့မှာ ခေါ်လို့သာခေါ်နေရတယ်၊ ဘယ်ကလာတဲ့ ဝေါဟာရဇာစ်မြစ်ဆိုတာ မသိတဲ့စကားလုံးတွေ အများကြီးပဲ။ ပစ္စည်းမရှိရင် စကားလုံးမရှိဘူးဗျ။ ကျုပ်တို့မှာ အစက လုံးဝမရှိတဲ့ပစ္စည်းတွေ နိုင်ငံခြားသားတွေယူလာမှ မြင်ဖူးလို့သိ၊ သိလို့ သုံးစွဲတတ်လာပြီးမှ စကားလုံးဖြစ်လာတာတွေ အများကြီးပဲ။

“ဥပမာ မော်တော်ကား၊ ရေဒီယို၊ ကက်ဆက်ဆိုကြပါစို့...”

“ဒါတွေက နောက်မှပေါ်တဲ့ ရွှေကြာပင်တွေပါ။ ဒါတွေလည်း သူ့ခေတ်မှာ သူ့အတိုင်းခေါ်လိုက်တာပဲ ကောင်းပါတယ်။ ကျုပ်ပြောတာက ကျုပ်တို့ဘာသာနဲ့ ခေါ်နေကြရင် ကျုပ်တို့စကားလုံး ထင်နေကြတာတွေကို ပြောတာပါ”

“ဥပမာ ရှပ်အင်္ကျီဗျာ၊ မမြင်ဖူးတဲ့ ‘ရှပ်’ (Shirt) နဲ့အင်္ကျီကို ပေါင်းစပ်ခေါ်ထားခြင်း၊ ‘ဘွတ်’ ဖိနပ်ဗျာ။ ကပြားစကားလုံးတွေပေါ့။ သူ့သီးခြားက ကိုယ့်စကားဖြစ်နေတာ ‘ရှင်မီး’ ဗျာ၊ ‘ဘော်ဒီ’ ဗျာ၊ ‘ဘရာစီယာ’ ဗျာ၊ ရှင်မီးဆိုတာ ပြင်သစ်စကား (CHEMISE) ဘော်ဒီ (ဝါ) ဘော်ဒီအင်္ကျီ (ဝါ) ဇာတပ်ထားခြင်းကြောင့် ဇာဘော်လီဆိုတာကြီးများကလည်း (BODICE) ဟူသော အင်္ဂလိပ်ဝေါဟာရ။ အဲ ‘ဘရာစီယာ’ တို့၊ ‘ဘလောက်(စ်)’ တို့တော့ ပြောမနေနဲ့။

“ဟုတ်ပါရဲ့ဗျာ။ ကျုပ်က ငယ်ငယ်က ကလေးတွေဝတ်တဲ့ ရှင်မီးကို

မြန်မာတောင်အောက်မေ့နေတာ၊ အဲဒီဝေါဟာရဇာတ်မြစ်တွေကို သုတေသနလုပ်ဖို့ကောင်းတယ်ဗျာ”

“ဒါက ဘာသာဗေဒပညာရှင်တွေအလုပ်ပါဗျာ။ ကျုပ်တို့အလုပ် မဟုတ်ပါဘူး။ ခင်ဗျားလာပြီး ဝေါဟာရတွေနှောက်နေတာနဲ့ ဒီအပတ် ကျုပ် အာလူးတောင် ဘယ်နားက စန္ဒာရမလဲမသိတော့ဘူး။ သွားပေးဦး တော့ ပင်စင်နာကြီးရေ။”

* * *

မန္တလေးမှအပြန်

မန္တလေးမှ ပြန်လာခဲ့ပါသည်။ အသွားခရီးတုန်းကမူ ခရီးမပန်းစေ ရန်အတွက် အထက်တန်းမှ လိုက်ပါခဲ့သော်လည်း အပြန်ခရီးတွင် ငွေကြေး ကလည်းပါးပြီမို့ ရိုးရိုးတန်းမှ ရိုးရိုးကလေးပင် လိုက်ပါလာခဲ့သည်။ ရှေးယခင်တုန်းကမူ တတိယတန်းဟု ခေါ်ကြသည်။ သာမန် တိုင်းသူ ပြည်သား လူဆင်းရဲများစီးခဲ့သည့် အတန်းတည်း။ ဗြိတိသျှအစိုးရ၏ မီးရထားအာဏာပိုင်များက လူတန်းစားခွဲခြားထားသည့် စနစ်အတိုင်း ဖြစ်သည်။ ဒုတိယတန်းဟူသည်မှာ ဗျူရိုကရက် အရာရှိများ၊ ပထမတန်း ဟူသည်မှာ ‘တွဲဖြူကြီး’ (ဝါ) မျက်နှာဖြူများသာစီးရသည့် လူတန်းစားခွဲ ခြားရေး ရထားစီးစနစ်ဖြစ်သည်။ မြန်မာလူမျိုးထဲမှ လူရည်တတ်များ သည် ငွေကြေးတတ်နိုင်၍ စက်ကင်းကလပ်(စ) ခေါ် ဒုတိယတန်းတွဲစီးရ လျှင်ပင် လူဖြစ်ကျိုးနပ်လှပေပြီ။ ထိုစဉ်က ဒုတိယတန်းတွဲမှာ ယခု ရိုး ရိုးတန်းသာသာမျှရှိပါသည်။ ယခုတော့ ကျွန်တော်တို့သည် လွတ်လပ် သော နိုင်ငံကြီးသားများဖြစ်ကြပြီမို့ ရိုးရိုးတန်းတွင် ရိုးရိုးကုပ်ကုပ်လေး ပင် အမြန်သား လိုက်ပါနိုင်ကြပြီဖြစ်ပါသည်။

ကွယ်လွန်သူ အိန္ဒိယပြည်၏ လွတ်လပ်ရေးဖခင်ကြီး မဟတ္တမဂန္ဒီ

သည် တောင်အာဖရိကတွင် အနောက်တိုင်းဝတ်စုံကိုဝတ်လျက် ရှေ့နေ လိုက်စဉ်က တောင်အာဖရိက၏ လူဖြူလူမည်းခွဲသည့်စနစ် (ယခု အပိုက်ဟိဒ် Apartheid) အရ အထက်တန်းလက်မှတ် ဝယ်စီးပါလျက် ဥရောပဝတ်စုံကို ဝတ်ထားပါလျက်နှင့် ရထားပေါ်မှ အတင်းဆွဲချ မောင်းချခံရရှာသည်။ ထိုအချိန်မှ အစပြုကာ ဂန္ဓိသည် သူတစ်ချိန်က တန်ဖိုးထားခဲ့သည့် အနောက်တိုင်းဝတ်စုံကို စွန့်လွှတ်လိုက်တော့သည်။ သူသည် အိန္ဒိယပြည်လွတ်လပ်ရေး ဗိသုကာကြီး၊ လူထု၏ကြည်ညို လေးစားခံရသော ခေါင်းဆောင်ကြီးဖြစ်လာသည့်အခါ ဗြိတိသျှ၊ အိန္ဒိယ ၌ ခရီးသွားလျှင် တတိယတန်းတွဲ၌သာလျှင် စီးတော့သည်။ တစ်ခါက နိုင်ငံခြားသတင်းထောက်တစ်ဦးက...

“ခင်ဗျားဟာ ထင်ရှားတဲ့ နိုင်ငံခေါင်းဆောင်ကြီးတစ်ဦးဖြစ်ပါလျက် နဲ့ ဘာကြောင့် တတိယတန်းမှာ စီးရပါသလဲ” ဟု မေးရာ ဂန္ဓိကြီးက “စတုတ္ထတန်းမရှိလို့ပေါ့ဗျာ” ဟု ရိုးရိုးပင် ဖြေလိုက်သည်။

သို့ကြောင့် ကျွန်တော်သည် မြန်မာပြည်၌လည်း ကျွန်ခေတ်တုန်းကလို ဆန်းဆန်းပြားပြားအတန်းမရှိတော့ခြင်းကြောင့် ရိုးရိုးအတန်း၌ပင် ရိုးသားစွာ လိုက်ပါလာခဲ့ပါသည်။

ထူးဆန်းသည်မှာ ရထားတွင် စားသောက်တွဲမပါရှိပါ။ ခေတ္တရပ် နားသည့်ဘူတာများမှ ဒရောသောပါးနှင့် ထည့်ချင်ရာထည့်၊ အသိုးအပုပ် ရော အဆိုးအယုတ်စုံပါထည့်လျက် ကျီးကန်းတောင်းမှောက် ရောင်း လိုက်သည့် ထမင်းထုပ်များကိုသာ အားကိုးအားထားပြုရပါသည်။ ရန် ကုန် မန္တလေး ရထားလမ်းဘူတာစဉ်များသည် ယခင်ကဆိုလျှင် သူ့မြို့ သူ့ဘူတာသူ့အစာကို ဂုဏ်ယူစွာ ရောင်းချကြသည်။ စားသောက်သူများ ကလည်း ဘယ်ဘူတာတွင် ဘာကောင်းသည်ဟုပင် မှတ်ထားကြကာ အဲသည့်ဘူတာရောက်လျှင် အဲသည့်အစာကို အမိအရစားကြသည်။ ပဲခူး

မှ စမူဆာ၊ ပြန်တံဆာမှ ထမင်း၊ တောင်ငူမှ ဆန်ပြုတ်၊ ပျဉ်းမနားက ကြက်ကြော်၊ သာစည်က လက်ဖက်ရည်နှင့် ပလာတာ၊ ကုမဲက ဒန်ပေါက် တို့သည် လျှာစွဲအောင် ကောင်းကြသည်။ ရောင်းသူစားသူ အားရကျေနပ် ဂုဏ်ယူကြသည်။ ယခုတော့မူ ဘယ်ဘူတာတွင် ဘာမျှမကောင်းတော့၊ ကျီးကန်းတောင်းမှောက်ရောင်း၊ ဓားပြတိုက်သလို ပိုက်ဆံတောင်းကာ ကူလိကူမာလုပ်ထားသည့်အထုပ်ကို ယုတ်မာစွာ တွဲပေါ်တင်ပေးလိုက် ကြတော့သည်။ မြန်မာပြည်တွင် မီးရထားလမ်းဆေးမြို့များမှ ဘူတာရုံ ဈေးသည် အတော်များများ အကျင့်ပျက်ကုန်ကြပြီဟု ယေဘုယျအားဖြင့် ဆိုပါသည်။ ကျန်တစ်ပြည်လုံးတွင်မူ နေရာကျဲကျဲမှ နေရာကွက်ကြား အကျင့်စာရိတ္တကောင်းကြသေးသည်ဟု ခန့်မှန်းရပါသည်။

သာစည်ဘူတာရောက်သည်တွင် ပုဂံမှ ပြန်ရောက်လာသော ကမ္ဘာ လှည့်ခရီးသွား ကျား၊ မ ဆယ်ဦးခန့်မျှ တက်လာကြသည်။ သူတို့သည် အုပ်စုလေးယောက်က အပျင်းပြေ ဖဲကစား၊ သုံးလေးဦးက စာဖတ်လျက် တစ်ဦးနှစ်ဦးက ကင်မရာနှင့်ရိုက်လျက် လိုက်ပါလာကြသည်။ ကမ္ဘာ လှည့်ခရီးသွားလမ်းညွှန်စာအုပ် သုံးလေးမျိုးတွေ့ရ၍ တစ်အုပ်ကို ကျွန် တော် ခေတ္တငှားကြည့်မိသည်။ South East Asia on a Shoe-string 'ဖိနပ်ကြိုးတစ်ချောင်းစာမျှနှင့် အရှေ့တောင်အာရှ လှည့်ကြည့်ခြင်း' တဲ့။ "ကြိုက်ပြီဆရာရေ" ဟု ဇေနောစကီး လေသံဖမ်းလိုက်ချင်သည်။ အမှန် ပင်လျှင် ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသည်များသည် မဖြစ်စလောက်သော နိုင်ငံခြား ငွေနှင့် တစ်တိုင်းပြည်မှတစ်တိုင်းပြည်အကူးတွင် တရားဝင် အကောက် မဲ့ကုန်ကူးခြင်း၊ တရားမဝင်လုပ်ငန်းများလုပ်ခြင်းဖြင့် သွားလာနေကြသူ တစ်နေ့တခြား များလာသည်။ မြန်မာပြည်တွင် ၇ ရက်မျှနေထိုင်ရန်အတွက် ဆိုလျှင် စကော့(ချ)ဝီစကီတစ်လုံး၊ စီးကရက်တစ်ကာတွန်းနှင့်ပင် လုံ လောက်သည်ဟု လမ်းညွှန်စာအုပ်၌ ဖော်ပြထားသည်။ ရောင်းချမည့်

နေရာ၊ ဈေးနှုန်း စသည်တို့လည်း ပေးထားသည်။ အရှေ့တောင်အာရှမှ တိုင်းပြည်အစုံတို့တွင် ဘယ်သို့ဘယ်ပုံ ပတ်တီးချရမည်။ ပတ်တီးချမခံရ လေအောင် သတိထားရမည် စသည့် အချက်အလက်တို့လည်း ပြည့်စုံ လှသည်။ သမိုင်းနောက်ခံကြောင်းနှင့် အနိဋ္ဌာရုံအပေါင်းကိုလည်း တစ်ပုံ တစ်ခေါင်းကြီး ရေးထားသည်။ သူတို့၏ လက်စွဲစာအုပ်ကိုဖတ်တော့မှ ကျွန်တော်သည် ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် အတော်သနားသွားပေသည်။

* * *

ကျွန်တော်သည် ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် အတော်သနား၍သွားပေသည် ဟု ရေးသားပြီးနောက် (ခရေပွင့်များ) ပြထားရသည်မှာ အကြောင်းရှိပါ သည်။ ကျွန်တော်နှင့် စာဖတ်သူသည် မီးရထားနှင့် ခရီးသွားရသည့် အကြောင်း ဆွေးနွေးကောင်းကြဆဲ လမ်းခရီး၌ ဤစာစောင်၏ တာဝန်ခံ အယ်ဒီတာလုပ်သည်ဆိုသော ပုဂ္ဂိုလ်က ဝီစီမူတ်သည်တွင် အယ်ဒီတာ ချုပ်လုပ်သည်ဆိုသော ပုဂ္ဂိုလ်က အလံနီပြလိုက်၍ ရထားရပ်သွားပါသည်။

သူတို့က ကျွန်တော်သည် မီးရထားစီးရင်းတန်းလန်းက ရထား ပေါ်၌ပင် ကျေးဇူးကန်းစွာ ရထား၏အကြောင်းများ ပေါက်ကရာ လျှောက် ပြောတော့မည့်အရိပ်အခြည်ကိုမြင်၍ ဤသောင်းပြောင်းထွေလာရထား ကြီးကို ရပ်ဆိုင်းခိုင်းလိုက်ရကြောင်း၊ ကျွန်တော်သည် အေးအေးဆေးဆေး ပါးစပ်ပိတ်ကာလိုက်လိုလျှင် လိုက်နိုင်ကြောင်း သို့မဟုတ် သောင်းပြောင်း ထွေလာ ရထားပေါ်မှ ဆင်းသွားနိုင်ကြောင်း ခြိမ်းခြောက်ကြပါသည်။

ကျွန်တော်က သူတို့သည် ရထားဌာနတွင် မည်သို့လျှင် တာဝန်ရှိ သည့်ပုဂ္ဂိုလ်များဖြစ်ခြင်းကြောင့် ကျွန်တော့်အား ဟန့်တားရပါသနည်း ဟုမေးမိရာ သူတို့က ဤသည်မှာ ကျွန်တော်နှင့်မသက်ဆိုင်ကြောင်း၊ ရထားဌာနဖြစ်စေ၊ အခြားဌာနဖြစ်စေ ဌာနဆိုင်ရာကိုထိပါးလျှင် သူတို့

ခံနေမည်မဟုတ်ကြောင်း လက်သီးလက်မောင်းတန်းကြခြင်းကြောင့် ဤ
တွင် ရွှေ... မီးရထားနှင့် ခရီးသွားခြင်းအကြောင်း တစ်စခန်းရပ်။

* * *

ကျွန်တော် အတော်စိတ်ပျက်သွားပါသည်။ ကျွန်တော်အပါအဝင်
စာရေးသူ ကလောင်ရှင်များသည် လူထုလူတန်းစားကြားတွင် နေထိုင်
သွားလာလျက် လူတွေ၏အမြင်၊ လူတွေ၏ခံစားချက်များကို ထင်ဟပ်
ကာ သန်းပေါင်းများစွာသော ပါးစပ်ပေါက်များကိုယ်စား မြင်ပြင်းအကတ်
ခံကာ အာပြုပြရခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤသည်တွင် နိုင်ငံတော်မှ ချမှတ်ထား
သော စာပေမူဝါဒများကို မဆန့်ကျင်ဘဲလျက် အဆိုးမြင်ဝါဒကို အခြေ
မခံ၊ ဖြစ်ရပ်မှန်များကို ယထာဘူတကျစွာ သုံးသပ်ထားသည်ဖြစ်ပါလျက်
မူနှင့်စနစ်ကို ဝေဖန်ခြင်းမဟုတ်၊ လက်တွေ့အဖြစ်သနစ်ကို တင်ပြခြင်း
ဖြစ်ပါလျက် ဟိုဟာဒီဟာများမရေးရဟု အယ်ဒီတာချုပ်လုပ်သူများက
ဟန့်တားသည်တွင် အလွန်စိတ်ပျက်ရပါသည်။ ကျွန်တော်တို့သည်
ထမင်းကို ဖြစ်သလိုစား၍ နေတတ်ပါသည်။ ဖြစ်ချင်သလိုဖြစ်နေသည့်
အခင်းများ ပေါ်ပေါက်လာလျှင်မူ ထမင်းမစားရလျှင်နေပါစေ၊ ပြောရ
မည့်သူရှာကာ ပြောကိုပြောနေရမှ ရင်ချောင်ပါသည်။ ကျွန်တော် ဘာ
တွေရေးရပါမည်နည်း။

ဟုတ်ကပြီ။ ဤမင်္ဂလာအခါသမယ မြန်မာပြည်၏ အကောင်း
သတင်းများ 'လှိုင်' လာသောကာလ၌ ကမ္ဘာ့ပိုလ်ပုံအလယ်တွင် မြန်မာ
၏ မဟုတ်မခံသတ္တိကို ပြခြင်းအားဖြင့် ဘက်မလိုက်အုပ်စု အမည်သာ
လျှင် ကျန်တော့သည့် အုပ်စုကြီးမှ ထွက်လိုက်ခြင်းသတင်းသည် အားရ
ကျေနပ်ဖွယ်ကောင်းလှ၏။ ဤအခြေသို့ ဆိုက်ရောက်လာသည်အထိ
ဖြစ်စေခဲ့သည့် အကြောင်းသနစ်ကို ပြန်ပြောင်းရသော် ဝှီး... ဝှီး... ဟိုး

ဟိုး ဟိုး တာဝန်ခံအယ်ဒီတာက ဝီစီမူတ်ကာ အယ်ဒီတာချုပ်က အလံနီ ပြပြန်လေပြီ။

“ဘာဖြစ်လို့လဲ ဆရာတို့ရယ်၊ ဘက်မလိုက်အဖွဲ့နိုင်ငံများက ဂုဏ်သရေရှိစွာ ထွက်ခဲ့ခြင်းကို ကျွန်တော်တို့က ကြိုဆိုရမယ် မဟုတ်လား”

“မလိုချင်ဘူးဗျာ”

“ထောက်ခံရေးသားရမယ်မဟုတ်လား”

“ခင်ဗျားရေးသားဖို့ ဘာမှမလိုဘူး”

“ဗျာ... တစ်ကမ္ဘာလုံးပဲ သိနေကြပြီဥစ္စာ၊ တိုင်းပြည်ရဲ့လျှို့ဝှက်ချက်လည်း မဟုတ်တော့ပါဘူး။ သံတမန်ရပ်ကွက် ထင်မြင်ချက် မဟုတ်သော်လည်း လမ်းဆေးက ထင်မြင်ချက်ကလေးတော့ ပေးပါရစေ”

“မရေးပါနဲ့ဗျာ။ ခင်ဗျား ဒီဆောင်းပြောင်းထွေလာရထားကြီးမှောက်တာ မြင်ချင်သလား၊ ဒီမှာ မနည်းကြီး မိုင်းမထိအောင် လမ်းဖြောင့်အောင် ကွေ့ရှောင်မောင်းနေရတဲ့အထဲ တွဲပေါ်မှာပါတဲ့ ခင်ဗျားက ကန့်လန့်ကန့်လန့်နဲ့”

“ကျုပ်တို့က ထောက်ခံရေးတာပဲဗျာ”

“တယ် ဒီလူ တယ်လျှာရှည်ပါလား။ သူများ ရေးသွားပြီးပြီဗျ။ တခြားအကြောင်း ပြောင်းရေးဗျာ။ ဒီနေရာမှာ ကျုပ်ရဲ့ ဗီတိုအာဏာသုံးပြီး ခင်ဗျားဆောင်းပါးကို တားမြစ်လိုက်တယ်”

* * *

ကြည့်ပါ။ အယ်ဒီတာချုပ်ဆိုတာ ကမ္ဘာ့နီကောင်ကလေးမျှပင် ရှိပါသေးသည်။ ခါချဉ်လောက်များကြီးခဲ့သော် မည်ရွှေမည်မျှ မာန်ထမည်မသိ။ ကျွန်တော်သည် ဘာကို ရေးရမည်မှန်း မသိတော့လောက်

အောင်ပင် စိတ်ညစ်သွားပါသည်။ သို့ကြောင့် ဆောင်းပါးရေးရန်အတွက် ခေါင်းအေးအေးထား စဉ်းစားရန်နှင့် မရောက်သည်မှာလည်းကြာပြီမို့ ရန်ကုန်တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ်ကြီးဆီသို့ ခြေဦးလှည့်ခဲ့ပါသည်။

တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ် ထိုင်ခုံတစ်နေရာတွင် ထိုင်ကာမျှနှင့်ပင် အိုင်ဒီ ယာက ပိတုန်းပျံသကဲ့သို့ ဝီခနဲရောက်လာသည်။ ဟုတ်ကပြီ။ ပျား... ပျား... ပျား။

ဤမင်္ဂလာသတင်းသည် ပျားသကာကဲ့သို့ ချိုလှစွာ၏။ ဤသည် ကို ကျွန်တော် ဝါသနာပါသည်မှာ ကြာလှပြီ။ မြန်မာပြည်တွင် ဦးစွာ စိတ်ကူးပေါက်ခဲ့သူများထဲ၌ ကျွန်တော်လည်းပါခဲ့သည်။ နယူးဇီလန်မှ 'အက်ဒမွန် ဟီလာရီ' မည်သည့် တောင်ဘက်ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးသည် ဟိမဝန္တာတောင်ထိပ်သို့ရောက်ခဲ့သည့် နှစ်မှစတင်၍ ပျားအကြောင်း ကျွန်တော် စိတ်ဝင်စားခဲ့ပါသည်။ ဟီလာရီမှာ ပျားမွေးသူတစ်ဦးဖြစ်သည်။ ယခုတစ်လော 'လှိုင်' လာသည့် သတင်းကောင်းများတွင် ပျားသတင်းသည် အလွန်ဝမ်းသာအားရဖွယ်ကောင်းလှသည်။

ဘိန်းအစားပျား ဆောင်ပုဒ်အရ ဘိန်းပင်စိုက်ပျိုးသည့် ဒေသများတွင် ပျားမွေးမြူသည့် အတတ်ပညာများ ပြန့်ပွားစေခြင်းအားဖြင့် ဘိန်းပင်အမျိုးပြုတ်စေရန် စီမံနေသည့် တိုင်းပြည်များတွင် ကျွန်တော်တို့သည် လက်တွေ့ကျစွာ အောင်မြင်မှုရသည့်နိုင်ငံဖြစ်လာပေလိမ့်မည်။ နောင်တွင် မြန်မာပြည်၌ ဘိန်းပုန်းစားသူများ လုံးဝ ကွယ်ပျောက်ကာ ပျားလဘို့ ဖြောင်ထိုင်စားသူများ ထွန်းကားလာပေတော့။ ဝှို... ဝှို... ဟူသည့် ဝိစိသံသည် တိရစ္ဆာန်ရုံအတွင်း ဆူညံသွားသည်။ သောင်းပြောင်းထွေလာ ဝိစိကို ဥဩအဖွဲ့သည် တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ်သို့ပင် နောက်ယောင်ခံလိုက်လာကြသည်။ အိုင်ဒီယာ၏ နောက်ခံတေးဖြစ်သော 'အပြန်... အပြန်... အပြန်လားဟေ့၊ အသွား... အသွား... အသွားပါကွဲ့' ဟူသည့် ခင်သစ်လွင်

၏ ‘ပန်းရည်ဘဏ်တိုက်’ သီချင်းသံကလည်း ဖိတ်(ဒ) အောက် ဖြစ်သွား
၏။

“ဘာရမလဲ ဒီလိုလုပ်လို့၊ ဆိုစမ်း... ခင်ဗျား ဒီမှာ ဘာတွေလာ
လက်ကမြင်းနေတာလဲ...”

“ပျားအကြောင်း ရေးနေတာပါဗျာ...”

“မရေးနဲ့”

“ဗျာ... အလွန်ကောင်းတဲ့အကြောင်းလေ၊ အိမ်ထောင်စုတိုင်း
လည်း အပိုဝင်ငွေရမယ်ဗျာ။ တိုင်းရင်းသားတွေလည်း အသက်ရှည်မယ်
ဗျာ၊ နိုင်ငံခြားဝင်ငွေလည်း ရလာဦးမယ်ဗျာ၊ ပြီးတော့...”

“ဟေ့လူ... မရေးနဲ့ဆိုပြောတာ မရဘူးလား၊ ခင်ဗျား မစို့မပို့
မလုပ်နဲ့၊ ကျုပ်တို့ ပြည့်ပြည့်စုံစုံရေးပြီးလို့ ရိုက်တောင်ပြီးနေပြီ။ ခင်ဗျား
အိုင်ဒီယာတွေ ဆက်ကာဆက်ကာ နောက်ကျနေလို့ ပြောနေရတာ”

ကျွန်တော်သည် အလွန်စိတ်ပျက်စွာပင် ထပြန်ခဲ့သည်။ တိရစ္ဆာန်
ဥယျာဉ်တွင်း ထိုင်နေရာမှအထွင် ဆိုင်းဘုတ်ငယ်တစ်ခုကို သတိထား
မိပါသည်။

“တိရစ္ဆာန်များ နောက်ပြောင်ခြင်း မပြုရတဲ့”

သောင်းပြင်းထွေလာရယ်စရာမူလင်း၊ နိုဝင်ဘာ၊ ၁၉၇၉။

ပင်စင်နာတစ်ဦး၏အာလူးမှတ်တမ်း (၃)

ရန်ကုန်မြို့ရှိ အပေါက်များအကြောင်း

ရန်ကုန်မြို့တွင် များစွာသောအပေါက်များ ရှိကြလေသည်။ ၎င်းတို့သည် မြို့တော်၏ဂုဏ်အင်္ဂါကို မှေးမှိန်သေးသိမ်ပေသည်။ ယခုအချိန်ကဲ့သို့ ရန်ကုန်မြို့တော်ကို ကမ္ဘာ့ထိပ်တန်းမြို့တော်များနှင့် အညီ အင်္ဂါမိစေရန် ကြိုးပမ်းနေကြသောအခါမျိုး၌ ရုပ်ပျက်ဆင်းပျက် နိုင်သည့် ဤအပေါက်များကို အမြန်ဆုံးရှင်းလင်းရမည်ဖြစ်သည်။ ခင်ကြီးပျက်များကဲ့သို့ ပါးမြိုင်း မုတ်ဆိတ်ဗရပျစ်၊ ကြေးညော်လက်လေး သစ်နှင့် တိုးရစ် ခေါ်သည့် မျက်နှာဖြူများသည် ဤအပေါက်များကို အမှတ်တရ ဓာတ်ပုံရိုက်ယူကြသည်ကိုပင် တွေ့ရဖူးသည်။ ရန်ကုန်မြို့ ပေါ်သို့ တစ်ခါတစ်ရံမှ အလည်အပတ်ရောက်ကြသည့် တောနယ်မှ ဦးကြီးများသည် ဤအပေါက်များ၏အန္တရာယ်ကြောင့် အကြီးအကျယ် ဒုက္ခရောက်သွားနိုင်ကြသည်။ ညအချိန်တွင် အပေါက်တို့၏ အန္တရာယ် ပို၍ ထူပြော၏။ အသွားမတော်တစ်လှမ်းဟူသကဲ့သို့ အလှမ်းမတော်

ကျိုး၍ပင် သွားနိုင်ပေသည်။ ကျွန်တော်မိတ်ဆွေ ပင်စင်နာတစ်ဦး ကျိုးသွားခဲ့ဖူးလေပြီ။

ကျွန်တော့်မိတ်ဆွေ ပင်စင်နာသည်လည်း နံနက်စောစော လမ်း လျှောက်တတ်သူတစ်ဦး ဖြစ်သည်။ သူသည် ထိုနေ့က ခါတိုင်းလျှောက် နေကျ မြို့ဆင်ခြေဖုံးလမ်းတွင် မလျှောက်ဘဲ မြို့တွင်းဝယ် နံနက်စာ တွယ်ဖို့ ဆန္ဒစောနေခြင်းကြောင့် ဝေလီဝေလင်းတွင် မြို့တွင်းလျှောက်လာ ခဲ့သည်။ အလင်းရောင်လည်း ကောင်းစွာ မလာသေးသည့်အချိန်ဖြစ် သည့်အပြင် သူ့မျက်စိများမှာ မျက်မှန်အကူအညီယူပါမှ ကြည်လင် စွာ မြင်ရသူဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပလက်ဖောင်းပေါ်သို့ တက်လိုက်သည်တွင် အပေါက်နှင့် ဖူးစာဖက်မိကာ ခြေမျက်စိရိုးကျိုးသွားခဲ့ရသည်။ သူသည် သုံးလေးလမျှ ကျောက်ပတ်တီးစည်းနေခဲ့ရသည်။

ဤအပေါက်များသည် လူကိုသာလျှင်မက မော်တော်ယာဉ် များကိုပါများစွာ ဒုက္ခပေးလျက် ရှိသည်။ လေးကျိုးသောကား၊ အက်ဆယ်ကျိုးသော ကားများလည်း မရေတွက်နိုင်တော့။ အချို့သော အပေါက်များသည် မည်မျှကြာမြင့်ပြီနည်းဟူမူ နှစ်ပတ်လည်ပွဲပင် ဆင်ယင်ကျင်းပနိုင်ကြပြီဖြစ်သည်။ အနော်ရထာလမ်းမကြီးပေါ် ၃၁ လမ်းထိပ်မှ အပေါက်သည် ဒုတိယနှစ်ပတ်လည်ပွဲပင် ကျင်းပတော့ မည်ဟု ကြားသိရသည်။ အပေါက်မှာလည်း သေးငယ်မသွားဘဲ တစ်နေ့ တခြား ကြီးမား၍သာ လာနေသည်။ ကမ်းနားလမ်းနှင့် ဘုရားလမ်းဆုံရာ ထောင့်မှ အပေါက်သည်လည်း ထိုနည်းနှင့်ဖြစ်၏။ အချို့အပေါက် များကိုမူ လူသူမြင်သာစေရန်အတွက် ဝါးလုံးတိုင်ယိုင်နဲ့နဲ့ အလံနီလေး အချက်ပြ ထောင်ထားခဲ့ရာ အလံနီလေးများပင် နေရော်အရောင်ပျက်၍ အနားများ ဖွာထွက်နေကြပေပြီ။ သနားစရာ အလံနီလေးအချို့မှာ ဝမ်းနည်းခြင်း အထိမ်းအမှတ်လားမသိ တိုင်ဝက်၌ ယဲ့ယဲ့ကလေး ခေါင်း

စိုက် ဆွေးနေသည်မှာ မမြင်ရက်မမြင်သာ ရှိလှသည်။ ညအခါတွင်မူ လမ်းသွားလမ်းလာတို့၏ ခြေထောက်ရိုးကို အာဟာရအဖြစ် မှီဝဲစားသုံးနေသည်။

မော်တော်ကား ဘီးခွန် မြူခွန်ကို မှန်မှန်ဆောင်၍ မောင်းနှင်ရသည့် မော်တော်ကားများမှာ ရုပ်ဝင်ရိုးကျိုးသည်ထိတိုင်လည်း Tort Rule (တော့ဒ်ဥပဒေ) ဆိုသည်ကို မကြားဖူးခြင်းက အများကြီးကောင်းနေပေသေးသည်။ သူတို့သည် ဤနှစ်ရှည်လများ အပေါက်ကြီးများကို မမြင်မိ၊ သတိမထားမိသည့် သူတို့ကိုယ်သူတို့သာလျှင် အပြစ်တင်ဖို့ရင်း ကားကို ဝပ်ရှော့ထိုး၍ ကိုယ့်စရိတ်နှင့်ကိုယ် ပြင်သွားကြသည်။ ခြေကျိုးသူများကလည်း မိမိကိုယ်ကို ကံမကောင်းသူများမို့ ကံနိမ့်စဉ် ခံလိုက်ရသည်ဟု ညည်းတွားကာ 'ဟိုဗေဒင်ဆရာမှန်သားပဲဗျ။ ကျုပ်ကို အနာတရဖြစ်လိမ့်မယ်လို့ ဟောလိုက်တာ ကျုပ်က သတိမထားမိဘူး။ ယတြာချေဖို့မှာ လိုက်ရဲ့သားနဲ့ ကျုပ်ကိုက မေ့သွားလို့ ဒီလိုဖြစ်ရတာပါဗျာ။ အိုး ကျွတ်ကျွတ် ကျွတ်ကျွတ်... ဟု ဝေဒနာခံစားရင်း မည်သူမျှ တာဝန်မဖို့။ နင်ဖြစ်လျှင် နင်သာခံဟူသော လောကဓံတရားကို ရင်ဝယ်ပိုက်နိုင်သည်မှာ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာလူမျိုးများ၏ ချစ်စရာကောင်းကွက်လေးများပင် ဖြစ်နေပါတော့သည်။

ကောင်းပေပြီ။ ဒီအပေါက်တွေ ဘယ်ကရောက်လာသနည်း။ ပထမရောက်လာခြင်းမှာ မသမာသူများ၏ လက်ချက်ဖြစ်ပါသည်။ သံတိုသံစ သံကြွပ်မှန်သမျှကို အရည်ကျိုသွန်းလောင်း၍ ပိုက်ဆက်များ၊ တံတောင်ဆစ်ချိုးဆက်များအဖြစ် စီးပွားဖြောင့်နေကြသည့် သံရည်ကျို အလုပ်သမားများက ဝယ်ယူနေမှုကြောင့် မြူအဖုံးများပျောက်၍ အပေါက်ဟောင်းလောင်း ဖြစ်နေသည်။ မြောင်းဖုံးကျောက်ပြားများမှာလည်း ပြည်သူ့နီတိ မသိကြသည့် ပြည်သူများ၏ တာဝန်မဲ့မှုကြောင့်

ဟောင်းလောင်းဖြစ်ရသည်။ နောက်ဆုံးအားဖြင့် ရန်ကုန်လူဦးရေထက် များသော ကြွက်များ ကိုက်ဖြတ်မှုကြောင့် နိမ့်ချိုင့် ကျိုးကျကာ အပေါက် ဖြစ်လာရသည်။ ဤသို့လျှင် မသမာစီးပွားရေးသမား၊ ပြည်သူ့နိတိ မသိ သည့်မြို့နေလူထုနှင့် ဘာကိုမျှမသိသည့် မြေအောက်သောင်းကျန်းသူ ကြွက်များကြောင့် ကျွန်တော်တို့မြို့တော်တွင်အပေါက်အန္တရာယ် ထူပြော ခြင်း ဖြစ်ရပါသည်။ လက်သည်တရားခံသည် ဤသုံးဦးသာလျှင် အမှန်။ သို့ကြောင့်-

- (၁) မိမိတစ်ဝမ်းတစ်ခါးအတွက် အများခြေကျိုးစေရန် ပြုနေ သည့် သံရည်ကျို စီးပွားသောင်းကျန်းနေသူများကို ဖော်ထုတ် ရန်။
- (၂) မြို့ကြီးသားတို့၏ အင်္ဂါနှင့်အညီ နေထိုင်တတ်သည့် အကျင့် ပျက်များကို ပြင်းထန်စွာ အရေးယူရန်။
- (၃) ဗလာနံအဖျက်သမား၊ ကြွက်များကို မြေပေါ်မြေအောက် မကျန်သုတ်သင်ချေမှုန်းရန်... ဟူ၍သာလျှင် ကျွန်တော်တို့ အဓိဋ္ဌာန်စွဲမြဲ ကြရမည်ဖြစ်ပါသည်။ အခြားသူများ စိုးရိမ် သောကပ္ပားလျက် မိမိတာဝန် မကင်းထင်ကာ မှေးစက်မပျော် မဖြစ်ကြစေရန်လည်း ဆုတောင်းပတ္တနာ ခြွေလိုက်ပါသည်။ သတ္တဝါအများ ကျန်းမာချမ်းသာကြပါစေ။ ပုံ/မောင်သုမန။ အဲ အဲ မောင်သော်က။

ဆောင်းပုရစ်

ကျွန်တော်သည် နံနက်စောစောတွင် အပေါက်များကို ရှောင်ကွင်း ၍ လမ်းလျှောက်ဆဲ၊ သို့လျှင် ဘာဝနာပွားလျက် မေတ္တာပို့ခြင်းအမှုကို ပြုပြီးသည့်နောက် စိတ်တွင် စိုးနှောင့်စိတ်ကလေး တစ်ချက်က အမှတ်

မထင်ဝင်လာပြန်ပါသည်။ ဆောင်းရာသီဝင်ခဲ့ပြီ၊ ဒီဇင်ဘာလရောက်တော့မည်။ 'ဒီဇင်ဘာ အားကစားပွဲတော်လ' တွင် 'စောစောအိပ်လို့၊ စောစောထလို့၊ စောစောလမ်းလျှောက်ကြပါစို့' ဟူသည့် လော်စပီကာမှ သီချင်းသံများလည်း နှင်းထုကို ထွင်းဖောက်တော့မည်။

လမ်းကြီးလမ်းငယ် အသွယ်သွယ်တို့တွင်လည်း တစ်လမ်းလုံးကို ပိတ်ဆို့ကာ ထုပ်ဆီးတိုးသူများ၊ ဘောလုံးကစားသူများ၊ ဘော်လီဘောပွဲကျင်းပသူများ၊ တာတိုပြေးပွဲပြုလုပ်သူများသည် ဆောင်းပုရစ်ထွက်သကဲ့သို့ ထွက်ပြုလာကြပေဦးတော့မည်။ လမ်းလျှောက်၍ မကောင်းတော့၊ ကားမောင်းရန်မှာမူ မစဉ်းစားနှင့်တော့။

ကျွန်တော်တို့သည် ဒီဇင်ဘာကို အားကစားလအဖြစ် သတ်မှတ်ကာ အမျိုးသား ကိုယ်လက်ကြံ့ခိုင်ရေးအတွက် လှုပ်ရှားမှုပြုသည်မှာ အလွန်လျော်ကန်သင့်မြတ်လှပါသည်။ သို့သော် အများပြည်သူသွားလာသည့် ယာဉ်မောင်းလမ်းမကြီးများကို ပိတ်ဆို့ကာ ယာဉ်မောင်းများ ဒုက္ခရောက်စေသည်အထိ တရားလွန်ပြုလုပ်နေခြင်းများကိုမူ စဉ်းစားသင့်ကြပါသည်။

တစ်ဖန် လှုံ့ဆော်စည်းရုံးမှုပြုရာ၌လည်း အသံချဲ့စက်တပ်ဂျစ်ကားများနှင့် ညဉ့်နက်သန်းခေါင်အထိ အသံကုန်ဖွင့် ဆော်သြခြင်းကိုမူ ရှောင်ရှားသင့်ပေသည်။ မနှစ်က ကျွန်တော့်မိတ်ဆွေ ပင်စင်နာတစ်ဦးဖြစ်ပုံမှာ ရယ်ဖို့ပင် ကောင်းသေးတော့သည်။ သူသည် တပ်မတော်တွင် ရှိစဉ်ကတည်းက ဦးခေါင်းတွင် ဒဏ်ရာရခဲ့ဖူးသူတစ်ဦး ဖြစ်ခြင်းကြောင့် သူ့လုပ်ရပ်များမှာ ဇွတ်တရွတ်နိုင်လှသည့်အတွက် 'ဗိုလ်ဦးနောက်' ဟူ၍ နာမည်ကြီးခဲ့သူတစ်ဦးဖြစ်သည်။ တစ်ည ဆယ်နာရီ၊ ဆယ့်တစ်နာရီခန့်တွင် သူနေထိုင်ရာရပ်ကွက်ရှိ သူ့တိုက်ခန်း အောက်တည့်တည့်မှ အသံချဲ့စက်နှင့် ဟစ်နေသည့်အဖွဲ့ကို မခံသာနိုင်တော့သည်၌ မီးဖိုချောင်

ပြတင်းဝမှနေကာ မီးသွေးခဲနှင့် ပစ်ပေါက်လိုက်သည်တွင် အချင်းများကြ
ရသည်။ သူ့ဖြေပုံကို ကြည့်ပါဦး။ ‘အေး မင်းတို့က စောစောအိပ်လို့၊
စောစောထဆိုလို့ ငါအိပ်နေပြီပဲကွ။ ဘာပြုလို့အချိန်မဲ့ လိုက်အော်နေရ
သလဲ။ အခု မင်းတို့လာအော်တော့ ငါနိုးသွားပြီ၊ ပြန်အိပ်လို့ မရတော့
ဘူး။ အဲဒီတော့ စောစောမထနိုင်တော့ဘူးကွ။ မင်းတို့လုပ်တာနဲ့
အားကစားရာသီကို ငါက မထိမဲ့မြင်ပြုရာကျတော့မယ်’ ဟု ပြန်လည်ရန်
တွေ့လိုက်သည်။ အစွန်းရောက်သူချင်း ထိပ်တိုက်ဖြေရှင်းပွဲသည် အမှု
တွဲဖြစ်လာရ၏။

ဟုတ်ပါ၏။ ကျွန်တော်တို့သည် ရည်မှန်းချက်တစ်ခုကို လက်တွေ့
အကောင်အထည်အဖြစ် ဘာသာပြန်ဖော်ထုတ်ကြရာ၌ ဘာသာပြန်
လွဲမှားလျှင် တလွဲတချော်ဖြစ်နိုင်သည်ကိုတွေးရင်း စောစောထဖို့၊ စောစော
အိပ်ကြပါစို့လား။

အင်္ဂလိပ်ရိုနိုးဂွတ်

အထက်ပါ ခေါင်းစဉ်နှင့် ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်ကို လုပ်သားပြည်သူ
နေ့စဉ်သတင်းစာ၌ ၁၉၇၅/၇၆ တစ်ဝိုက်ဆီက ကျွန်တော် ရေးသားခဲ့
ဖူးပါသည်။ ကျွန်တော့်ဆောင်းပါးကို အပို့ဆောင်းပါးအဖြစ် ဆရာ
မောင်ထင်က ‘ဘားမီးစံရောဂွတ်သလား’ ဟု ထပ်ဆင့်ရေးသားခဲ့သည်ကို
လည်း မှတ်မိကောင်းမှတ်မိကြပါလိမ့်ဦးမည်။

ကျွန်တော့်ဆောင်းပါး၏ မူရင်းအာဘော်မှာ ယနေ့အခြေခံပညာ
ရေး အထက်တန်းသင်တန်းသားများအဖို့ အင်္ဂလိပ်စာသည် တတ်ကျွမ်း
အောင်သင်ယူရသည့် ဘာသာတစ်ရပ်မဟုတ်မူဘဲ ကျောင်းသားများကို
သက်သက်စာမေးပွဲချရန် ဖန်တီးထားသည့် ကျောင်းသားနှိပ်စက်ဘာသာ
ရပ်ဖြစ်နေပါပြီ။ ကျောင်းသားတစ်ဦးသည် ဘာသာရပ်အားလုံး၌ ထူးချွန်

သည်။ အင်္ဂလိပ်စာ၌ မှတ်ပြည့်မရ၍ စာမေးပွဲ တဖုန်းဖုန်းကျနေသည်။ တစ်ဖန် အင်္ဂလိပ်စာအောင်သွားသည့် ကျောင်းသားကိုလည်း ကြည့်ပါဦး။ အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ ဆယ်တန်းအောင်သည်သာဆိုရသည်။ အင်္ဂလိပ်စာကို သေစာရှင်စာလောက်မျှ မဖတ်တတ်။ ဝါကျတစ်ကြောင်းပင် မှန်ကန်စွာ မရေးတတ်သောသူဖြစ်နေသည်။ ယင်းသို့မျှ အင်္ဂလိပ်စာကို အတန် ထိရောက်ပေါက်မြောက်စွာ သင်ကြားမပေးနိုင်လျှင် အလျဉ်းမသင်ပါနှင့် တော့။ ကလေးတွေနှိပ်စက်သည့် ဘာသာရပ်သက်သက် ဖြစ်နေပါပြီဟု ကျွန်တော်က စိတ်ပျက်စွာ ညည်းတွားခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ဆိုလိုသည်မှာ အင်္ဂလိပ်စာကို တစ်စုံတစ်ရာသော အတိုင်းအတာအထိ တတ်မြောက်အောင် သင်ကြားစေလို၍ဖြစ်သည်။

ဆရာမောင်ထင်ကလည်း အင်္ဂလိပ်စာကို ဖြစ်မြောက်စွာ မတတ်ပါလျှင် မြန်မာစာကော တတ်ကျွမ်းပါသလောဟု ထပ်မံစောကြောကာ ကျွန်တော့်ဆောင်းပါးကို တစ်ဖက်မှလှည့်၍ ပို့ပေးခဲ့ပါသည်။ ဆရာမောင်ထင် ထောက်ပြသကဲ့သို့ပင် ကျွန်တော်တို့၏ သားသမီးများသည် အင်္ဂလိပ်စာလည်း ဖြစ်မြောက်စွာမတတ်၊ မြန်မာစာလည်း မကျေလည်နှင့် တောင်မရောက်မြောက်မရောက်ဖြစ်ခဲ့ရသည်မှာ လူမျိုးနွယ်တစ်နွယ်ဝင် ခဲ့ပြီဖြစ်သည်။ ယနေ့အင်္ဂလိပ်စာကို လုပ်စား ကိုင်စားထိ ရေးသားနိုင်သူ များမှာ အသက်လေးဆယ်ကျော်အရွယ် ငါးဆယ်နီးပါးမျှသာလျှင် ကျန်ရှိတော့သည်။ လူရွယ်ပိုင်းတွင် အင်္ဂလိပ်စာကို ရေးသားရန်မဆိုထားနှင့် ပြောရန်မှာ ဝေလာဝေး၊ သဘောပေါက်ဖတ်ရှုနိုင်သူပင် ရှာမှရှားဖြစ်နေသည်။

ဤသည်မှာလည်း ကျွန်တော်စောစောက ဒီဇင်ဘာအားကစားလနှင့်ပတ်သက်၍ တင်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း မူဝါဒတစ်ရပ်ကို ချမှတ်၍ လက်တွေ့အားဖြင့် ဘာသာပြန်ရာ၌ အစွန်းရောက်သွားသည့် အဖြစ်မျိုးပင်။

ကျွန်တော်တို့သည် ၁၉၄၈ ခုနှစ် လွတ်လပ်ရေးရသည်၌ (တက္ကသိုလ် ပညာရပ်များကို မြန်မာဘာသာဖြင့် သင်ယူရနိုင်ရေး) ဟူသည့်မူဝါဒ တစ်ခုကို ဦးတည်ချက်တစ်ခုထားခဲ့ကြသည်။ အလွန်ကောင်းသော ဦးတည်ချက် ဖြစ်ပါသည်။ အောင်မြင်မှုလည်း ရရှိခဲ့ပါသည်။ သို့သော် လက်တွေ့ကျင့်သုံးရာ၌ တစ်ဖက်စွန်းသို့ရောက်သွားကာ တက္ကသိုလ်က ပညာကို မြန်မာဘာသာဖြင့် ဆည်းပူး၍ရနေမှတော့ကာ အင်္ဂလိပ်စာတတ်ဖို့ မလိုတော့ဟူသော အယူအဆတစ်ရပ်က ခေါင်းထောင်ထလာတော့သည်။ ဤအယူအဆကို မသိကျိုးကျွန်ပြုနေခဲ့ရာ အနှစ်နှစ်ဆယ်ကျော်သောအခါတွင် မြန်မာပြည်၌ အင်္ဂလိပ်စာကို လူရာဝင်အောင် ရေးတတ်ပြောတတ်သည့် ပညာတတ်လူငယ်များ ထွက်ပေါ်မလာတော့ပေ။ ဦးဆောင်လူမျိုးအနွယ်၏နေရာကို ဆက်ခံမည့် လူရွယ်အနွယ်သည် အင်္ဂလိပ်စာအရာတွင် နှလပိန်းတုံးဖြစ်ခဲ့ကြတော့သည်။

ပညာရေးသည် အစမ်းအသပ်မခံပေ။ လုပ်ကြည့်ဆေးတာပေါ့၊ မှားမှ ပြန်ပြင်ကြစို့ဟူသည့် (Trial And Error) ဝါဒသည် ပညာရေး၌ လုပ်ဆောင်၍မရပါ။ ပညာရေးစနစ်တစ်ခု၏ ချို့တဲ့ချက်ကို သိသာထင်ရှားလာစေရန်မှာ အနည်းဆုံး ၁၀ နှစ် ၁၅ နှစ်မျှကြာမှ သိရသည်။ သိသောအခါကျမှ ပြန်ပြင်ကြစို့ဆိုသော် နောက်ထပ် ၁၀ နှစ် ၁၅ နှစ် ကြာမှသာ မှန်ကန်သောစနစ်၏ အသီးအပွင့်များကို မြင်ရသည်။ ကြားကာလ အနှစ် ၂၅-၃၀ လူမျိုးနွယ်တစ်ခုလုံးမှာမူ နာလန်မထူတော့ပြီဖြစ်သည်။

ကျွန်တော်သည် ပညာရေးနယ်ပယ်တွင် တစ်စုံတစ်ရာသော သင်ကြားမှုစနစ်ကို ချမှတ်ပေးနိုင်စွမ်းသည့် ပညာရေးပါရဂူတစ်ဦးအဖြစ် ဟန်မဆောင်လိုပါ။ မည်သည့်အရွယ်၊ မည်သည့်အတန်းမှ စတင်၍ မည်ကဲ့သို့ ပို့ချသင်ကြားရမည်ကို ထုတ်ဖော်နိုင်စွမ်းရှိသူ မဟုတ်ပါ။ သို့သော် ကျောင်းသားတစ်ယောက်သည် မည်မျှလောက် တတ်မြောက်

သင့်သည်ဟူသော ပန်းတိုင်ကိုမူ ကျွန်တော်၏ ပညာရေးဘဝနှင့် ထင်ဟပ်ကာ ပြောတတ်ပါသည်။ ကျွန်တော်သည် တက္ကသိုလ်ဝင်တန်းသာလျှင် အောင်သူတစ်ဦးဖြစ်ပါသည်။ တက္ကသိုလ်ပညာရေးတွင် တက္ကသိုလ် မြက်ခင်းပေါ်ဖြတ်၍သာ ပြေးခဲ့ဖူးပါသည်။ ဘွဲ့ဒီဂရီဆိုလျှင် ဘွဲ့နှင်းသဘင်ခန်းမ၏ အုတ်နံရံများကို လက်ဝါးဖြင့် ကိုင်မကြည့်ခဲ့ဖူးပါ။ ကျွန်တော်ပြောတတ်သည်မှာ အခြေခံပညာရေး အထက်တန်းအောင်မြင်သည်ဆိုသည့် ကျောင်းသားတစ်ဦးသည် မည်မျှတတ်မြောက်သင့်ပါသနည်း။

ကျွန်တော်တို့သည် မြန်မာစာကို အဓိကအခြေခံ ပင်ရင်းဘာသာ အဖြစ်ထားလျက် အင်္ဂလိပ်စာကို ကမ္ဘာ့မျက်ဖွင့်ဘာသာအဖြစ် တရင်းတနှီးထား သင်ကြားရမည်ဖြစ်လေရာ ဆယ်တန်းကျောင်းသားတစ်ဦးသည် မြန်မာစာပေတွင်-

- (၁) ဇာတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့အနက် အနည်းဆုံးနှစ်ဘွဲ့မျှ သင်ကြားပြီးဖြစ်ရမည်။
- (၂) ပျို့၊ ကဗျာ၊ လင်္ကာ၊ ရတုတို့၏ အခြေခံကို သိထားရမည်။
- (၃) မြန်မာဘာသာဖြင့် စာစီစာကုံး၊ စကားပြေ ချောမွေ့စွာ ရေးသားနိုင်သူဖြစ်ရမည်။

ဤသည်တို့မှာ မြန်မာစာပေ၏ အခြေခံ။ အင်္ဂလိပ်စာတွင်လည်း ထိုနည်းတူစွာ။

- (၁) ဂန္ထဝင်မြောက် အင်္ဂလိပ်စာပေဝတ္ထု အနည်းဆုံးနှစ်အုပ်မျှ သင်ကြားပြီးဖြစ်ရမည်။ (ရော်ဘင်ဆန်ကရူးဆိုး၊ ရတနာဒီပ၊ ဘောင်တီ သင်္ဘောပုန်ကန်မှု၊ အိုင်ဗင်ဟို စသည်)
- (၂) ပြဇာတ်တစ်ပုဒ်နှင့် အင်္ဂလိပ်ကဗျာလက်ရွေးစင် စာအုပ်ငယ်တစ်အုပ်မျှ ကျေကျေလည်လည် သင်ကြားပြီးဖြစ်ရမည်။

(ဥပမာ ရှိတ်စပီးယားပြဇာတ်နှင့် ခေတ်ပေါ်ကဗျာများ)

(၃) စာစီစာကုံးတစ်ပုဒ်ကို အမှားကင်းစွာ ရေးသားနိုင်မည်။

ဤအဆင့်အထိ သင်ကြားပေးနိုင်ခဲ့လျှင် အခြေခံပညာရေး အထက် တန်းအောင်မြင်သည့် လူငယ်တစ်ဦးသည် သူ့နှာခေါင်းနှင့်သူ့ အသက်ရှူ နိုင်ပေပြီ။ ယခုသော် အင်္ဂလိပ်စာတွင် ဝါကျတစ်ခုကိုမျှ ကိုယ့်ဘာသာ မတည်ဆောက်တတ်။ အင်္ဂလိပ်/အင်္ဂလိပ် အဘိဓာန်လည်း မကြည့် တတ်ခြင်းကြောင့် မီးနင်း (ဝါ) မီးနိမ်းစာအုပ်မျိုးကို အားကိုးအားထားပြု နေရ၊ မြန်မာစာအရာ၌လည်း ပါဠိအဆင့်ကို ဖတ်နိုင်ရန်မဆိုထားနှင့် 'တပသီ' ဟူသောစာလုံးပင် မှန်အောင် မဖတ်တတ်ဖြစ်နေကြသည်။

ယနေ့အချိန်ခါတွင် နိုင်ငံတော်သမ္မတကြီးနှင့် ပါတီဥက္ကဋ္ဌကြီး၏ လမ်းညွှန်မှုအားဖြင့် ဤလစ်ဟင်းချက်ကို ဖြည့်တင်းကြရန် အစွမ်းကုန် ကြိုးစားလျက်နေကြသည်ကို ဝမ်းပန်းတသာ ကြိုဆိုရပါသည်။ နိုင်ငံ တော် သမ္မတကြီး၏ ဆန္ဒနှင့်အညီ လမ်းညွှန်မှုများကို အကောင်အထည် ဖော်ရာ၌ ဆိုင်ရာကဏ္ဍတွင် တာဝန်ရှိသူတိုင်း ဝိုင်းဝန်းဖော်ဆောင်ကြရ မည် ဖြစ်သည်။ သို့သော် နိုင်ငံတော်သမ္မတကြီးက တစ်စုံတစ်ရာ မိန့်မြွက် လေတိုင်း အခွင့်အလမ်းကို ချောင်းလေကြသူများက မဆီမဆိုင် ထအာ ကြသည်ကိုတော့ လက်မခံနိုင်ပါ။ နိုင်ငံတော်သမ္မတကြီး၏ လမ်းညွှန်မှု များကို အရင်းအနှီးပြုကာ မိမိကျော်ကြားရေးနှင့် မိမိစီးပွားဖြစ်ထွန်းရေး တို့အတွက် အမြတ်မထုတ်သင့်ကြပါ။ မလေးစားရာ ကပျက်ကချော်ပြုရာ ရောက်ပါသည်။ ခုတုံးလုပ်ရာ ရောက်ပါသည်။

အသက်ကြီးပေမင့်လည်း စီးပွားရေးလောဘ ဝင်လာသောအခါ တွင် အမှားပြုတတ်ကြပါသည်။ မြန်မာပြည်တွင် အမည်အားဖြင့်ပင် လေးစားထိုက်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတစ်ဦးက မိမိကိုယ်တိုင် ဦးစီးသင်ကြား နေသည့် ကျူရှင်ကျောင်းတွင် နိုင်ငံတော်သမ္မတကြီး၏ မိန့်ခွန်းကို ထုတ်

နုတ်ဖော်ပြလျက် စီးပွားရေးကြော်ငြာလုပ်၍ ပိုစတာဆိုင်းဘုတ်တင်ခြင်း
မျိုးမှာ မသင့်လျော်ပါကြောင်းကို အားမနာစွာ ဖော်ပြလိုက်ရပါကြောင်း။

သောင်းပြင်းထွေလာရယ်ရာမဂ္ဂဇင်း၊ ဒီဇင်ဘာ၊ ၁၉၇၉။

ပင်စင်နာတစ်ဦး၏အာလူးမှတ်တမ်း (၄)

ကျွန်တော်ချစ်သော အနုပညာသည်

ကျွန်တော်တို့သည် ယနေ့ခေတ်တွင် သိပ္ပံပညာ၏ဆန်းသစ် တီထွင်ချက်များက ပြဋ္ဌာန်းသောအားဖြင့် အလွန်လျင်မြန်သော ပြောင်းလွဲ မှုများ နောက်သို့အမောတကော လိုက်နေကြရသည်။ သတင်း ဆက်သွယ်ရေး အတတ်ပညာအားဖြင့် ရေဒီယိုခေတ်မျှသာ ရှိသေးသော် လည်း မကြာမီတွင် ရုပ်မြင်သံကြားခေတ်သည် မလွဲမသွေ ရောက်လာ တော့မည်ဖြစ်သည်။ သိပ္ပံပညာတစ်ရပ်၏နောက်တွင် အသက်မွေးမှု ပညာများ အလျှိုလျှိုပေါ်ထွက်လာကြသည်။ မြန်မာပြည်တွင် ဘိုင်စကယ်ပေါ်စခေတ်ဦး၌ ဘိုင်စကယ်တစ်စီးကို ဖြုတ်၍ ပြင်ဆင် တတ်သူတစ်ဦးသည် ယနေ့ခေတ်ဝယ် ဂျက်လေယာဉ်ပြင် အင်ဂျင်နီယာ တစ်ဦးမျှပင် လူတွင်ကျယ်ဖြစ်သည်။ ရေဒီယို-ကက်ဆက်ပျက်လျှင် ခေါ်လိုက်ပါ။ အိမ်အရောက်လာပြင်ပေးပါမည်ဟု ကြော်ငြာသူများ၏ နေရာ၌ “သင့် ရုပ်မြင်သံကြားစက်ပျက်သော် ကျုပ်တို့ကို ခေါ်” ဟု

ကြော်ငြာသူများ ပေါ်လာပေးဦးမည်မှာ သေချာသည်။

ဤသို့လျှင် သိပ္ပံပညာ၏ နောက်ဆွယ်ဂယက်ဝယ် နယ်ကျယ်သည် ထက်ကျယ်လာသည့် အသက်မွေးမှုပညာများ၌ ကျွန်တော်ချစ်သော အနုပညာသည်များလည်း ပြောင်းလွဲနေသော နိယာမကို မလွန်ဆန်နိုင်ကြ။ ရုပ်သေးခေတ်ကို ကျေလည်စွာ မမိလိုက်သော်လည်း အောက်လင်းဓာတ်မီးများ ထွန်းညှိသည့် အငြိမ်စင်ခေတ်ကိုမူ ကျွန်တော် ကောင်းစွာ မိလိုက်ပါသည်။ အောက်လင်းဓာတ်မီး လေထိုးထွန်းညှိသူကိုပင် ပါရဂူလောက် လေးစားကြရသည်။ လော်စပီကာ အသံချဲ့စက်ဟူသည် နားဝယ်မကြားဖူးသေးကြ။ အငြိမ်စင်ထက်မှာ ဟစ်ကာသီဆိုကြသည့် လေဘာတီ မမြရင်အစ ဗာစီတီမြသန်းကြည်အဆုံး ပြည်သူ့အချစ်တုံးတို့မှာ မိမိ၏ ပင်ကိုအသံကိုသာလျှင် အားကိုးလျက် အသက်မွေးကြရသည်။ ယနေ့ခေတ်တွင်မူ အသံလှိုင်းပညာတွင် ငါဆရာဟု ဆိုလောက်သည့် စိုးစံတို့၊ ဦးဘသိန်းတို့လိုလူမျိုးကို အားကိုးကာ အက်ကိုးပဲ့တင်သံ မြိုင်မြိုင်နှင့် အဆိုတော်စတိုင်ဖမ်းသောသူများ၏ တစ်ခေတ်တစ်စခန်း ထချိန်ဖြစ်နေသည်။ ကက်ဆက်ခွေများကလည်း မုန့်လေပွေဈေးနှင့် ဝယ်၍ရသည်။ စီးပွားရေးလောက စက်မှုလုပ်ငန်း၊ ရုပ်ရှင်လုပ်ငန်း စသည်တို့၌ ဆားကျပ်နံ့ကျပ်ဖြစ်လာသည့် ငွေရှင်အရင်းရှင် ခေါင်းပုံဖြတ်များသည် စာပေလောက၊ အနုပညာလောက၌ ဆင်ဆာအကျပ်အတည်း၊ ပွဲခွန်တော်နှင့် ရုံတင်ရက် အကျပ်အတည်းများကြောင့် စိတ်ညစ်ကာ ထွက်ပေါက်ရှာနေကြသည့် အနုပညာသည်များနှင့် ပေါင်းဆုံမိကြကာ ကက်ဆက်ဇာတ်လမ်း အသံသွင်းခွေများသည် မုန့်လေပွေနှယ် ပေါကြွယ်သတည်း။

ကက်ဆက်ခွေအသံသွင်းလုပ်ငန်းသည် စီးပွားရေးအကျပ်ရိုက်နေကြသည့် စီးပွားရေးသမားကြီးများနှင့် အနုပညာထွက်ပေါက်ရှာနေကြသည့် အနုပညာသမားတို့ ပေါင်းဖက်မိရာဖြစ်ဆုံဖြစ်သတည်း။

သီချင်းကုန်သည်များနှင့် သီချင်းသည်များ ဤနှစ်တွင် တာစားကြသည်။ သို့လျှင် သင်္ကြန်စာတွင် မပါဘဲလျက် တာစားသော သီချင်းကုန်သည်များအောက်တွင် ကျွန်တော်ချစ်သော အနုပညာသည်များသည် မရွံ့မရှာစားတတ်လျှင် စားသာနေကြပေသည်။ မြက်မြက်ကလေး ငွေရသည့် ကက်ဆက်ခွေဌာနနောက်သို့ ကောက်ကောက်ပါ လိုက်ကြတော့၏။ စာပေနယ်တွင် အများအားဖြင့် ရုပ်ပြဇာတ်လမ်းများသည် စာပေအနုပညာ၏သရုပ်ကို ပျက်စေသကဲ့သို့၊ ဂီတနယ်ပယ်တွင်လည်း အများအားဖြင့် ကက်ဆက်ခွေဇာတ်လမ်းများသည် ဂီတအနုပညာ၏သရုပ်ကို ပျက်စေသည့် သရုပ်ပျက်ဇာတ်လမ်းခွေများပင် ဖြစ်သည်။

ဂီတကို အမှန်တကယ်မြတ်နိုးသည့် အနောက်တိုင်းသားများတွင် အသံသွင်း အသံကူးစက်ထွက်ဂီတဟူသည်မှာ ငါးပုပ်ခြောက်ပြား ပမာသာလျှင် သဘောထားကြသည်။ လတ်လတ်ဆတ်ဆတ် ငါးစိုမရသည့် အစါမှ ငါးပုပ်ခြောက်ကို ဖုတ်စားကြသည်။ (De-humanised Machine Music) ဂီတပညာရှင်လူသားမပါသည့် စက်သွင်းဂီတဟူသည်ကို ဂီတရသခံစားမှု၌ လမ်းဆေးက အပေါ်စားဈေးကွက်မျှသာ သဘောထားသည်။ ဂီတကို တကယ်ချစ်မြတ်နိုးသူများသည် ဂီတပညာရှင်များကိုယ်တိုင် ပါဝင်သီဆိုတီးမှုတ်သည့် စန္ဒရားလက်စွမ်းပြပွဲများ (Piano Recitals)၊ တယောလက်ရည်ပြပွဲ (Violin Conecrto)၊ အဆိုပညာရှင်တို့၏အသံစွမ်းရည်သီပွဲ (Concert soprano) တို့၌ ဂီတရသကို ဈေးကြီးပေးပြီး ခံစားကြသည်။ လက်မှတ်တစ်စောင်၏ တန်ဖိုးက မသေးရသည်တွင် ဝယ်ရနိုင်ရန်မှာ ကြိုတင်ဘွတ်ကင်လုပ်ထားရသည်။ ဤပညာသည်များ၏ တန်ဖိုးကား မြတ်နိုးအပ်သည့် ဂီတသံများကို အမျိုးသားဇာတ်ရုံကြီးများ၊ နိုင်ငံတော်ဂီတရုံကြီးများ၌ တခမ်းတနား ဂုဏ်တင်လျက် ရုံတင်ရက်ကို အထူးတလည် ကြေညာရုံသွင်းကြသည်။

ကက်ဆက်ခွေသည် ဂီတ၏အပေါ်စားမုန့်လေပွေအဖြစ် ဈေးကွက် ဝင်နေသည့် ခေတ်တွင် ကျွန်တော်တို့၏ဂီတတီးဝိုင်းများမှာ လမ်းဘေး လမ်းကြားတိုးနေကြသည့် စတိတ်ရှိုးဟူ၍ ဖြစ်လာကြသည်။ ဒိန်... ဒေါင်... ဒိန် ဒေါင် တီးကြသည်။ သံသေးသံကြောင် အော်ကြသည်။ တိုးကြ ဝှေ့ကြ ခွေကြသည်။ ဆူကြ ပူကြ အူကြသည်။ တီးမှုတ်သီဆို သူများနှင့် နားသောတဆင်သူများ အပြန်အလှန် မလေးစားကြ။ တီးသီ သူများကလည်း မိမိပိုင်ဂီတကို တန်ဖိုးမထား။ ကြေးရခိုက်တွင် အနု ပညာကို ပြည့်တန်ဆာတိုက်စားကြသည်။ နားထောင်သူများကလည်း တီးသီသူများကို မလေးစား။ လမ်းဘေးဖြစ်သည့်အတွက် ပေါ့ပျက်ပျက် သာ သဘောထားသည်။ ဤဖြစ်ရပ်များ၏အခြေခံပြဿနာမှာ ကျွန်တော် တို့တွင် နိုင်ငံတော်ဇာတ်စင်၊ နိုင်ငံတော်ဂီတသံစုံဟူ၍ ထည်ထည်ဝါဝါ မရှိသေးခြင်းကြောင့် သဘင်ဂီတပညာသည်များ နိမ့်ကျနေခြင်း ဖြစ်ပေ သည်။ လမ်းဘေးက ပန်းကလေးနယ် မျက်နှာငယ်ကြရသည်။

နိုင်ငံတော်တွင် ထိုက်တန်သော ခေတ်မီဂီတသံစုံရုံ (Music Hall)၊ နိုင်ငံတော်ဇာတ်ရုံ (National Theatre) တို့ရှိဖို့ စကောင်းပေပြီ။ အဲ ကျွန်တော် ချစ်သောအနုပညာ၊ ဂီတပညာသည်များသည်လည်း ကက်ဆက်ခွေဒိုက်သရောတွင် မျောပါကာ ခန္ဓာတစ်လုတ်အတွက် ဟန်ပန်မျှ မလုပ်နိုင်ဘဲ တစ်လဆယ်ပုဒ်၊ တစ်ပုဒ် နှစ်ထောင်နှင့် အနု ပညာသိက္ခာမထားဘဲ လသာအခိုက် 'ဝက်' နောက်လိုက်နေပါလျှင် အနုပညာဒဏ်ခတ်ခြင်းခံကြရပေလိမ့်မည်။ တစ်ချိန်သောအခါက ကျွန်တော်ကြားဖူးပါသည်။ ရုပ်ရှင်တစ်ကားအတွက် သရုပ်ဆောင်ငှား လာသော် ကျွန်တော်ချစ်သော အနုပညာသည်များက ဇာတ်လမ်းကို ပထမကြည့်ပါရစေဆိုကာ ဇာတ်လမ်းတွင် မိမိပါဝင်ရမည့်အခန်းမှာ မိမိနှင့်မကိုက်လျှင် ပါဝင်မရိုက်။ ငွေပေးလည်း မရ၊ အနုပညာသိက္ခာ

ထားကြသည်။ (အနုပညာမာနနှင့် တခြားစီပါနော်...)

ယခု နှစ်ပြားသားမှ သိက္ခာမထားကြတော့။ တလောဆီက ကက်ဆက်ခွေဇာတ်လမ်းတစ်ပုဒ်က အမှတ်မထင် နားဝလာဆောင့်သည်။ တပည့်ကျော် ကာတွန်းသော်က၏ အရိုင်းဇာတ်လမ်းထင်ပါ။ ဇာတ်လမ်း အဆုံးတွင် ဇာတ်လမ်းစီစဉ်သူ မုန့်လေပွေဖုတ်သမားက “ဤဇာတ်လမ်း တွင် ဝက်ဝံမကြီးအဖြစ် အကယ်ဒမီ...၊ မြေခွေးအဖြစ် အကယ်ဒမီ... ကို အငှာ၊ မျောက်ညိုကြီးအဖြစ် အကယ်ဒမီ... ကိုဟိုဒင်းတို့က ပါဝင် သရုပ်ဆောင်ထားပါသည်” ဟု ကြေညာလိုက်ရာ ကျွန်တော့်မှာ ရင်နာ သွားပါသည်။

ဪ... ကျွန်တော်ချစ်ရပါလေသော အနုပညာရှင်တို့သည် လည်း ဝက်တို့၊ ခွေးတို့၊ မျောက်တို့ ဖြစ်ကုန်ကြပါပြီကော။ ကဲ... ဝက် ဖြစ်မှတော့ စားလိုက်ကြပေတော့... ဝက်။

စာဆိုတော်နေ့နှင့် စာပေလုပ်သားတို့ အာဝါးဆန့်ခရီး

နတ်တော်လ ဆန်းစပြုပြီဆိုကတည်းက ရပ်ကွက်အသီးသီး၊ မြို့နယ်အသီးသီးတို့တွင် စာပေဟောပြောပွဲများ ကျင်းပလာကြသည်။ စာပေဟောပြောပွဲများကို မည်သူကပင် ကမကထပြုကာ စီစဉ်ကျင်းပ သည်ဖြစ်စေ၊ တူညီသော ရည်မှန်းချက်မှာ စာပေရေးသားသူများနှင့် စာဖတ်ပရိသတ်တို့ နီးစပ်ဖို့ရာပင် ဖြစ်သည်။ စာရေးသူက မိမိရေးသား ခဲ့ပြီးစာပေများ၊ ရေးသားပြုစုဆဲပြုစုလတ္တံ့သော စာပေဦးတည်ချက်များ ကို ရှင်းလင်းတင်ပြကာ စာပေဗဟုသုတဖြစ်ဖွယ်ရာများနှင့် ဆွေးနွေးတင် ပြသည်ကို ပရိသတ်က နားထောင်ရင်း မိမိတို့ပင့်ဖိတ်လာသည့် စာရေး ဆရာ၏ စာပေအတိမ်အနက်၊ စာပေဦးတည်ချက်တို့ကို ခန့်မှန်းနိုင်ပေ သည်။ လာရောက်နားသောတဆင်သည့် ပရိသတ်သည် နားထောင်ရုံ

သက်သက်မှတစ်ပါး ပြန်လည်ချေပနိုင်သည့် အခွင့်အရေးမရှိခြင်းကြောင့် ဟောပြောသူက အများလက်သင့်ခံနိုင်အောင် မျှမျှတတ ဟောပြောမှသာလျှင် ပညာ သတိ သမာဓိနှင့် ပြည့်ဝသော စာရေးဆရာ မည်ပေသည်။ မိမိက တစ်ဖက်သတ်ချည်း ပြောခွင့်ရှိနေခြင်းကြောင့် အခွင့်အရေးသုံးလျက် မိမိကိုယ်ပိုင်ခံယူချက်ကို တရားလွန်ဆွဲဆန့်ကာ သူတစ်ပါးအခွင့်အရေး ထိပါးစော်ကားစွာ ဟောပြောသူသည် စာရေး ဆရာတစ်ဦး မဟုတ်ပေ။ ဒေါင်းယောင်ဆောင်သော ကျိုးတစ်ကောင်သာ လျှင် ဖြစ်သည်။

ယနေ့ စာဖတ်ပရိသတ်သည် ညာဝါးဖြိုးဖြန်း၍ ရေးသားခြင်းမျိုးကို တွန်းထိုးဆန့်ကျင်လာနိုင်ပြီ ဖြစ်သည်။ ပရိသတ်ကို အထင်သေး၍ မရပါ။ မိမိခံယူချက်၊ တင်ပြချက်များကို အမှုန့်ချေပစ်နိုင်သူများလည်း စာဖတ်ပရိသတ်တွင် ရှိနေသည်။ စာရေးသူအမည် ခံယူထားသူများသည် စာပေအနုပညာနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာတို့တွင် မဟောမူဘဲ စိတ်ထင်စွဲရာ ဟောပြောခြင်းမှာ စာဆိုတော်နေ့ဟူသည်ကို ပြက်ရယ်ပြုရာကျသည်။ ရသစာပေမျိုးကို သိုးသိုးသန့်သန့်မျှ အနံ့ပင် မခံဖူးပါလျက် စာပေစင်မြင့် ထက် ခပ်တည်တည်တက်လာခြင်းသည် လွန်လေသူ ရှေးစာဆိုတော်ကြီး များ၏ မျက်နှာကို တံတွေးနှင့် ထွေးရာကျသည်။ မြတ်နိုးအပ်သော သင်္ချိုင်းဂူကို ခွေးသေးပန်သည့်ပမာ တူလှစွာသည်။

ယနေ့ စာပေလုပ်သားတို့၏ အာဝါးဆန့်ခရီးဝယ် သရုပ်ဆောင် အနုပညာနယ်မှ ပုဂ္ဂိုလ်အချို့လည်း ပါဝင်လာသည်ကို တွေ့ရသည်။ ယခင်နှစ်များလောက်ဆီက အစပြုလျက် ပန်းချီအနုပညာသည်များကို စာပေသမားများက လက်တွဲခေါ်ရာမှ အစပြုလာခဲ့ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ကောင်းသောလက္ခဏာတစ်ရပ်ဟူ၍ ယတိပြတ် သတ်မှတ်ရန်တော့ ခက် သည်။ အမှန်အားဖြင့်ဆိုသော် စာပေရေးသားခြင်းဖြင့် အသက်မွေးဝမ်း

ကျောင်းမှု ပြုသူတစ်ဦးသည် သူ့ပရိသတ်နှင့် ပုဂ္ဂိုလ်ချင်း ထိတွေ့ရင်းနှီးခြင်းသည်ပင် ကောင်းမကောင်းဟူသည်မှာ သိမ်မွေ့သော တွေးဆချက်တစ်ရပ် ဖြစ်နေသည်။ စာပေရေးသားသူသည် စာသာလျှင် အဓိကထားရေးသား၍ 'အာ' အားဖြင့် ဟောကြားရန် မလိုဟု ယူဆသော ကျောင်းဟောင်းရှိသလို၊ ပရိသတ်နှင့် ထိတွေ့ရင်းနှီးမှုသာ ပိုမိုထိရောက်သည်ဟု ယူဆသော ကျောင်းသစ်လည်း ရှိသည်။

တစ်ခုတော့ရှိသည်။ စာရေးသူကို ပရိသတ်က ရင်းရင်းနှီးနှီး သိရှိလာသောအခါတွင် စာရေးဆရာ၏ အမူအကျင့်များကို တတ်နိုင်သမျှ ချုပ်ကိုင်နိုင်လာကြသည်။ နယ်တွင် အရက်သေစာ အလွန်အကျွံမှုသော စာရေးဆရာသည် တစ်ခါနှစ်ခါသာလျှင် ရမည်။ ကြာတော့ သူ့ကို လူရွံ့လာသည်။ ထုတ်ဝေသူထံမှ ငွေလိမ်သည့် စာရေးဆရာသည် စင်ပေါ်မတက်ရဲတော့။ သူ့အကြောင်းကို လူထုက သိကြပြီကိုး။

အလားတူပင် ကိုယ်ကျင့်တရားပျက်သော စာရေးသူများကိုလည်း ပရိသတ်က နောက်ကွယ်ဇာတ်လမ်းစုံ သိလာသည့်အခါတွင် မျက်နှာဘယ်လိုဝှက်သာမည်နည်း။ ရုပ်ရှင်နယ်မှ သင်ခန်းစာရနိုင်ခဲ့ကြပြီ ဖြစ်သည်။ ပြည်သူအများရှေ့ အရက်မူးရမ်းကားသူ၊ စင်ထက်တွင် အရက်မူးနေ၍ မဆိုနိုင်မကနိုင်သူ၊ လူသေအောင် ကားမောင်းသရမ်းသူ၊ မုဒိမ်းပုဒ်မ အတပ်ခံရသူ၊ ကြာကူလီဟု လူသိသူ သရုပ်ဆောင်များသည် ရုပ်ရှင်ပိတ်ကားနှင့် ဇာတ်စင်ပေါ်၌ ဖိဒ်အောက်နှင့် ဘဝပြောင်းခဲ့ကြပြီဖြစ်သည်။ စာရေးဆရာ၏ ကိုယ်ပိုင်ဘဝသည် ပြည်သူ့ဘဝ၊ ပြည်သူပိုင်ဖြစ်လာသည့်တစ်နေ့၌ စာရေးဆရာများသည် မိမိတို့၏ လူနေမှုဘဝကို ပန်းပင်ပျိုးသည့်သဖွယ် အမြတ်တနိုးပျိုးလာကြမည်ဖြစ်သည်။ အဆိပ်ပန်းဆိုးတို့သည်လည်း ညှိုးကြမည်ဖြစ်သည်။ ဒေါင်းယောင်ဆောင်နေသည့် ကျီးမျိုးသည်လည်း နှုတ်သီးထိုးခံကြရမည်ဖြစ်သည်။

ကဗျာရွတ်ပွဲများ

တေလူငယ်လေးများ၏ မိုးသောက်ကြယ်ကဗျာရွတ်ပွဲကို ကျေနပ်အားရသည်မှ တစ်ဆင့်တက်လျက် ယနေ့ စာပေဟောပြောမှု နယ်ပယ်တွင် ကဗျာရွတ်ပွဲများလည်း တခမ်းတနား ဆင်နွဲ့သင့်ပြီဖြစ် သည်။ ယနေ့ ကဗျာသည် အသိအမှတ်ပြု စာပေလောက၌ ကဏ္ဍပျောက် နေသည်။ ကဗျာကို အပေါ်စားစာပေတစ်မျိုးဟု သဘောထားနေကြ သည်။ မျှမျှတတ သဘောထားသော်မှ ကလေးစိတ်မကုန်ရှာသေးလို့ ပါဟု သနားလိုက်ကြပြန်သေးသည်။

မြန်မာစာပေသမိုင်း၏ အစဉ်အလာသည် ကဗျာ၏အစဉ်အလာ ဖြစ်သည်။ “သိုးကလေး ပုပ္ဖားနတ်တောင်၊ အခေါင်မြင့်ဖျား” ချီ နတ်ချင်း မှသည် သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း၏ နယ်ချဲ့တိုက်ပွဲဝင် လေးချိုးကြီးများအထိ ဖြစ်သော ကဗျာသမိုင်းသည် ရှည်လျားသည့် ကဗျာရေစီးကြောင်းကြီး ဖြစ်သည်။ ပေလေးပင် ရှင်လေးပါး ဆရာတော်များမှသည် မန်လည် ဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ မဃဒေဝတိုင်းသော စာပေမှတ်တိုင်များ စိုက် ထူရာ၌လည်း ရဟန်းပညာရှိ၊ လူပညာရှိတို့ တက်တက်ကြွကြွ ရှိခဲ့ကြ သည်။

ယနေ့သည် စကားပြေခေတ်၊ စာပေကို စကားပြောသလို ရေးသည့် ခေတ်၊ ဒါရိုက်ဟစ်တဲ့ထိုးခေတ်၊ နင့်ကို ငါချစ်တယ် ငါ့ကို နင် ချစ်မလား ခေတ်ဟု ဇွတ်နှစ် ငြင်းကာ ကဗျာကို ပစ်ပယ်ရန် ကြိုးစားခြင်းသည် မိမိတို့ အမျိုးသားအမွေအနှစ်ကို ခြေနှင့်ကျောက်ပစ်ရာ ရောက်ပေလိမ့် မည်။ ကဗျာသည် မြတ်နိုးအပ်၊ ဆက်လက်ပျိုးအပ်သည့်စာပေ အမွေ အနှစ်၊ ရသ၏ အခြေအမြစ်ဖြစ်သည်။

ကဗျာအရေးအသားသည် တစ်နည်းတစ်ဖုံ တစ်ပုံစံ ပြောင်းခဲ့သည် မှာ ဒဂုန်တာရာ၏ ကဗျာသစ်ခေတ်မှ မြစ်ဖျားခံသည်။ ဒေါင်းနွယ်ဆွေ

၏ ဟန်သစ်များသည်လည်း ဆန်းသစ်ခဲ့သည်။ ယနေ့ခေတ်တွင် မင်းလူ တို့ကဲ့သို့သော လူငယ်ကဗျာဆရာများ ကဗျာတံခွန်ကို မြင့်မားစွာ လွှင့် လျက် ချီတက်နေကြသည်။ ဤတိုးတက်သော လူငယ်ကဗျာသမားများ တွင် အချို့မှာ လိုင်းကြောင်လျက် သုံးကြောင်းတစ်ပုဒ် ပို့စကဒ်လုပ် ကဗျာသမားများဖြစ်ကာ ဆယ်ကျော်သက်များ၏ ကွန်ပါဘူးထဲမှ ငါးမူး တစ်ကျပ်နှိုက်သည့် ဘဝမဖြစ်ကြစေရန် ကြီးစွာ သတိထားကြရမည် ဖြစ်သည်။ ကဗျာရေးသားခြင်း ပုံစံသစ်ကို တီထွင်နေသော ကာလတစ် လျှောက်ဝယ် ကာရန်မဲ့ခြင်း၊ ကာရန်ထည့်ခြင်းမှာ အငြင်းပွားစရာ ပြဿနာမဟုတ်ပါ။ ရေးသားသည့် အကြောင်းအရာ၏ ခိုင်မာခြင်း တီထွင်ဟန် သစ်လွင်ခြင်း၊ လူအများက ရွတ်ဆိုရန် လက်ခံခြင်းသည်သာ ပဓာနဖြစ်သည်။

ယနေ့ခေတ်ပေါ် မော်ဒန်ကဗျာကို ရှင်သန်စွာ အသက်သွင်းရန် မှာ ကဗျာလှုပ်ရှားမှုတစ်ရပ်ကို ဖော်ဆောင်ကြရန် ဖြစ်သည်။ ကဗျာသည် စာအုပ်၏ စာမျက်နှာများပေါ်တွင် အသက်ငင်နေ၍ မရတော့။ ကဗျာကို အသက်ဝင်လှုပ်ရှားစေရန်မှာ စာပေစင်မြင့်များတွင် ကဗျာရွတ်ဆိုခြင်း ဖြင့် အားသစ်သွင်းကြရမည်ဖြစ်သည်။ လွန်ခဲ့သော သုံးနှစ်ခန့်က စာပေ ဟောပြောပွဲတစ်ခုတွင် အခမ်းအနားမှူးလုပ်သူက “ယခုစာပေဟောပြောပွဲ ကို ရှေးစာဆိုကြီးများအား ဂုဏ်ပြုသောအားဖြင့် ဆရာကြီး သခင်ကိုယ် တော်မှိုင်း၏ အညာမင်္ဂလာဆောင်လေးချိုးကြီးကို ပဏာမ ရွတ်ဆိုဖွင့် လှစ်ပါလိမ့်မည်” ဟု ကြေညာလိုက်ရာ ကျွန်တော် အလွန်ဝမ်းသာအားရ ဖြစ်မိပါသည်။ မကြာမီ ကလေးမတစ်ယောက် စာရွက်တစ်ရွက်ကိုင်တက် လာကာ အညာမင်္ဂလာဆောင် လေးချိုးကြီးကို ရွတ်ဆိုပါတော့သည်။ ကျွန်တော် အလွန် စိတ်ပျက်သွားမိလျက် တုန်တုန်ယင်ယင်နှင့် ရွတ်ဆို နေသော ကလေးမအား သနားမိပြန်ပါသည်။ ကလေးမသည် လေးချိုး

ကြီးကို ရွတ်ဆိုရန် မဆိုထားဘိ၊ ‘ချိုးနှစ်ကောင်’ ဒွေးချိုးကိုရွတ်ဆိုရန်မျှပင် သံနေသံထား၊ ဌာန်ကရိုဏ်းကျလိမ့်မည် မဟုတ်ပါ။ နှုတ်မှုအတတ် ပညာတစ်ပါးသည် ကွက်စိပ်ဆရာတို့နှင့်အတူ ကွယ်ပပါပြီကော။

သို့အတွက်ကြောင့် ကျွန်တော်တို့သည် ယနေ့ခေတ်စာပေ အဇ္ဈော ခွင်ဝယ် မြန်မာလူငယ်ကဗျာဆရာ ယက်ဖိတူရှင်ကို ကြယ်စင်များကို ကြိုဆိုရမည်ဖြစ်သည်။ ကဗျာဆရာတစ်ဦးချင်း အားနည်းလျက် နေပါ သေးသော် ကဗျာဆရာများ စုပေါင်းကာ ကဗျာစုပေါင်းရွတ်ပွဲများ ဆင်နွှဲ ကြရပေမည်။

ယခုနှစ်စာဆိုတော်လတွင် ကျွန်တော်သည် ရဲတင်းစွာပင် လူငယ် ကဗျာဆရာအဖြစ် ခံယူကာ (၁၉၇၉ ခုနှစ် နိုဘယ်လ်ဆုရှင် ဂရိကဗျာ ဆရာကြီးမှာ အသက် ၆၈ နှစ်ရှိပြီဖြစ်ခြင်းကြောင့် သူနှင့်စာလျှင် ကျွန်တော့်မှာ လူငယ်ကဗျာဆရာ ဖြစ်ပါသည်) ကဗျာများကို ရွတ်ဆိုခဲ့ ပါသည်။ ကျွန်တော်ရွတ်ဆိုခဲ့သည့် ကဗျာများအနက်မှ အောက်ပါကဗျာ မှာ ဒေါင်းနွယ်ဆွေ၏ ကာရန်မဲ့တစ်ပုဒ် (အဆုံးမရှိသောအစ၊ စာမျက်နှာ ၈၇) မှ နိမိတ်ပုံမျှကိုသာ ယူလျက် ကျွန်တော် ရေးသားထားခြင်းဖြစ်ပါ သည်။ ကဲ... မိတ်ဆက်ပွဲရွတ်ပါရစေခင်ဗျား။ နားသောတဆင်ကြပါ။ ကဗျာအမည်က “ဘီပီအိုင်မနိုင်သော မြွေ” တဲ့။

မြွေဆိုသည်မှာ
ခပ်ခွာခွာက အလှကြည့်ရတာ။
နေရောင်မှာ ပါးပြင်းထောင်နေတဲ့
မြွေတစ်ကောင်ရဲ့ အဆင်းသဏ္ဍာန်ဟာ
ခါတစ်ရံမှာ ရှုကြည့်မဝပါ။
အဆင်းကို မက်မောမိတော့
အဆိပ်ပြင်းတဲ့ အတွင်းသဘော

မှားယွင်းမေ့လျော့ တွက်မိသကော။
 မင်းဟာ မြွေလမွှာယ်ဆရာ မဟုတ်ပါ။
 မင်းမှာ ဆေးစွမ်းကောင်းတစ်လက်မရှိပါ။
 မင်းရဲ့ဘေးကင်းတဲ့ ဆေးအင်းကွက် မထက်ပါ။
 ဘူးသီးခြောက်နဲ့ ပလွေကြူသံနဲ့
 မြူဟန်ဆွယ်နေတဲ့ မြွေကိုများ
 ဥုံဖွဲ့မန်းလို့ စမ်းမတို့လေနဲ့... သား။

မောင်သော်က
 (လူငယ်ကဗျာဆရာ)

ဒေါင်းကြီးရဲ့ ကာရန်မဲ့ကို
 ဒေါင်းမြီးကွက် ကာရန်ထည့်တော့
 ကဗျာအလှတစ်ပုဒ် ဖြစ်လာသပေါ့။

သောင်းပြောင်းထွေလာရယ်စရာမဂ္ဂဇင်း၊ ဇန်နဝါရီ၊ ၁၉၈၀။

ပင်စင်နာတစ်ဦး၏အာလူးမှတ်တမ်း (၅)

မွေးရပ်မြေသို့ တစ်ခေါက်

စာပေလုပ်သားတို့၏ အာဝါးဆန့်ခရီးက ကျွန်တော့်အား ဇန်နဝါရီလဆန်းရက်မှာ မွေးရပ်မြေသို့ တစ်ခေါက်ရောက်စေခဲ့သည်။ ကျွန်တော့်မွေးရပ်မြေမှာ အထက်မြန်မာပြည်မှ ရွှေဘိုမြို့ဖြစ်သည်။ ဟုတ်ပ၊ ‘ရန်ကြီးအောင် ကုန်းဘောင်ခသည် ငါးမည်ရ ပြည်ရွှေဘို’ သည် ကျွန်တော်၏မွေးမြေဇာတိဖြစ်သည်။ မြန်မာ့တပ်မတော်တွင် ရွှေဘိုသားစစ်ဗိုလ်၊ စစ်သားမြောက်မြားစွာရှိကြသည့်အနက် ကျွန်တော်တို့အချင်းချင်း မည်သူက ရွှေဘိုသား ပို၍စစ်ကြောင်းပြိုင်ကြရာတွင် ရွှေချက်သိုဘုရားကို ဗဟိုထားကြရသည်။ တစ်စုံတစ်ယောက်သော ရွှေဘိုသားသည် မိမိမွေးဖွားသည့်အရပ်မှာ ရွှေချက်သိုဘုရားနှင့် မည်မျှ ကွာဝေးသည်ကို တွက်ဆလျက် မည်သူက ရွှေဘိုသား ပိုစစ်ခြင်း မစစ်ခြင်းကို အဖြေထုတ်ကြရသည်။ ယနေ့အထိဆိုသော် ရွှေဘိုသားအစစ်ဆုံးဟု ယူဆရသူမှာ ဗိုလ်ကြီးဟောင်း ထွန်းအောင်ဖြစ်သည်။ ဗိုလ်ကြီး

ထွန်းအောင်ဆိုသူမှာ အခြားအင်္ဂါရပ်ကို ဆိုဖွယ်မရှိသော်လည်း အသား
လေးညှိပြာညက်သည်မှာတော့ ကျောက်မီးသွေးကို ကတ္တရာစေးသုတ်ပြီး
ကြပ်ခိုးစင်တင်ထားသည့်ပမာ တူလှစွာသည်။ အဲ ရွှေဘိုသားများ
အသားမည်းသည်ဆိုကြပါစို့၊ ရွှေဘိုသူများကကောတဲ့ 'ပေါင်တံရှည်
ရွှေဘိုမင်းကြိုက်' ဟူ၍ ဆိုရိုးစကားရှိသော်ငြားလည်း ယနေ့ရွှေဘိုသူ
များမှာမူ ပေါင်တံမရှည်သည့်ပြင် ပုအိုင်အိုင် နိုင်လှသည်။ ရွှေဘိုသနပ်
ခါးက ကူမ ထား၍သာလျှင် ရွှေဘိုသူများ သူ့ဟာနှင့်သူ ဟန်ကျနေကြ
ခြင်းဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

ရွှေဘိုမြို့ကို ဝင်လိုက်ကတည်းက ကျွန်တော်အားကြီး စိတ်ဆိုး
သွားသည်။ ကြည့်စမ်းပါတော့။ လွန်ခဲ့သည့် နှစ်ပေါင်း လေးဆယ်ကျော်
က ကျွန်တော်တို့ သောက်သုံးရေအတွက် မှီခိုအားထားရသည့် နွားလှည်း
အိအိချည်နဲ့နဲ့ ရေစည်လှည်းသည်ပင် ရွှေဘိုမြို့သူမြို့သားများ၏ မှီခို
အားထားရာဖြစ်နေဆဲပင် ရှိသေးသည်။ ၄၀ ဂါလန်ဝင် တိုင်ကီနှစ်လုံး
တင်ထားသည့်ရေစည်လှည်းတစ်လှည်း ၆ ကျပ်နှင့် အာပေါက်မတတ်
လိုက်ခေါ်မှ တစ်စည်ဝယ်၍ရသည်။

ရွှေဘိုမြို့သည် ရေစည်လှည်းအပေါ်တွင် မှီခိုအားထားနေရသည့်
ရေငတ်ဘဝမှ ယခုတိုင် မကျွတ်သေး၊ နှစ်ဆယ်ရာစုနှစ်သည် ရွှေဘိုမြို့
အား ဖြတ်ကျော်တက်သွားခဲ့ပြီဖြစ်သည်။ ရွှေဘိုမြို့ကမူ ဖုန်ထူသောလမ်း
များပေါ်တွင် တအိအိမောင်းနေသော ရေစည်လှည်းများနှင့်သာ ကျန်ရစ်
ခဲ့သည်။ ဤအတိုင်းသာဆိုလျှင် ရွှေဘိုမြို့သည် အလောင်းဘုရား
ဦးအောင်ဇေယျ၏ ဂူပြာသာဒ်၊ ဦးပေလူး၏ဇရပ်နှင့် ရေစည်လှည်းတို့
သာလျှင် ရှေးမူမပျက် ကျန်ရစ်ခဲ့မည်ဖြစ်၏။

ရေတွင်းတူးလိုက်တိုင်း ငန်ငြိသည့် ဆားငန်ရေသာလျှင် ထွက်
သော ရွှေဘိုမြို့ (ခေါ်) မုဆိုးဖိုရွာကို အဘယ်ကြောင့်လျှင် အလောင်း

ဘုရား ဦးအောင်ဇေယျသည် မင်းနေပြည်ပြုကာ ကုန်းဆောင်းနန်းဆက်
 ကို တည်ခဲ့ရပါသနည်း။ အလောင်းဘုရား ဦးအောင်ဇေယျသည် ရူးနှမ်း
 သောသူတစ်ဦးပေလော။ မဟုတ်ပါခင်ဗျား။ ဘယ်နည်းနှင့်မျှ မဟုတ်ပါ။
 ရှေးမြန်မာမင်းများသည် မည်မျှလျှင် အမြော်အမြင်ကြီးသော မင်းများ
 ဖြစ်ခဲ့ကြသည်ကို ရွှေဘိုမြို့၏ ရှေးသမိုင်းစဉ်နှင့် လက်ရှိအနေအထားကို
 ကြည့်ရှုလေ့လာခြင်းအားဖြင့်ပင် သိနိုင်ပေပြီ။ ‘ကျုံးပတ်လည် ကာသန်း
 ၍ ဇေယျနန်းရွှေဘို’ ဟု ချီးကျူးဖွဲ့ဆိုရလောက်အောင်ပင် ရွှေဘိုမြို့ဟောင်း
 ကို ကျုံးများက ကာရံဝန်းပတ်ထားသည်။ အတွင်းကျုံး၊ အပြင်ကျုံး၊
 ရေကျုံး၊ နွံကျုံးဟူ၍ ဝန်းရံကာ မြို့နေလူထုသောက်သုံးရေ အဖြစ်သာ
 လျှင်မက ခံတပ်မြို့၏အင်္ဂါတစ်ရပ်အဖြစ် ရန်သူ အလွယ်တကူ မချဉ်း
 ကပ်နိုင်စေရန် မြို့နေမြို့ထား စီမံထားခဲ့သည်။ သစ်ချိုပင်ကျုံး၊ ထနောင်း
 ကွင်းကျုံး၊ မြို့ထောင်စေတီကျုံးမှ တစ်ဆက်စပ်တည်း ယနေ့ ဒိုဘီကျုံး၊
 ဥယျာဉ်ကျုံး၊ ယခုကောနေသည့် ဂါတ်ကျုံး၊ ဘောလုံးကွင်း-ဆင်ရုံကျုံး
 စသည်တို့မှာ တစ်ချိန်သောအခါက မြသား ရေပြင်နှင့် ကြာမျိုးစုံပွင့်လန်း
 ခဲ့သည့် ကျုံးများဖြစ်ခဲ့ကြသည်။ ယနေ့မူ ကောတိမ်သုဉ်းပါးပေပြီ။
 ရေခြေချင်းဝတ်မျှရှိပါလျှင်လည်း သောက်သုံးမရသည့် ရေပုပ်ရေစပ်များ
 သာ ဖြစ်၏။ မြို့ထောင့်စေတီကျုံးတစ်တန်သာလျှင် ဘုရားခြေတော်ရင်းမို့
 သက်သာရာ ရနေသည်။ သစ်ချိုပင်ကျုံး စသည်တို့မှာ စီးပွားရေးငါးမွေး
 သူများ၏ ငါးကန်များဖြစ်နေကြသည်။

ဤမြို့၏ကျက်သရေကျုံးများကို အသရေတင့်စေရန်အတွက်
 ရဲဘော်အောင်ဇေယျသည် မည်မျှကြိုးပမ်းခဲ့ရပါသနည်း။ ရွှေဘိုမြောက်
 ဘက် မိုင် ၂၀ ကျော် ကွာဝေးသောအရပ် မိုးကောင်းရာဒေသ ကျွန်းလှ
 မြို့နယ် မြင်းခွာတောင်ဒေသမှ ရွှေဘိုမြို့နှင့် တစ်မိုင်သာသာ ရောက်
 သည်အထိ တူရွင်း၊ ပေါက်ပြား လူအင်အားနှင့် ရေသွယ်မြောင်းကြီး

ဖောက်လုပ်သွယ်ယူခဲ့သည်။ ကျွဲရိုင်းစက်၊ မြေသယ်စက်၊ မြေညှိစက်များ မပါဘဲ၊ လူအင်အားသက်သက်နှင့် လက်များ ပေါက်ပြဲသည်အထိ မိုင် ၂၀ ကျော် သွယ်ဖောက်ကာ ဧရာမကန်ကြီးတစ်ခုကို ဆယ်ယူသိုလှောင် ထားခဲ့သည်။ ယင်းကန်ကြီးကား မဟာနန္ဒာကန်တော် မည်တွင် သတည်း။

ယင်းကန်ကြီးသည် ရွှေဘိုမြို့ ပတ်လည်ကျုံးများအတွက် သောက် ရေကိုသာလျှင် ပေးသည်မဟုတ်သေး၊ ရွှေဘိုမြို့မြောက်ဘက် ကျေးရွာ များ၏ လယ်ကွင်းများတွင် စိုက်ပျိုးရန်အတွက် စိုက်ပျိုးရေကိုပါ ယူသုံး မကုန် ပေးဝေခဲ့ခြင်းကြောင့် ရတနာသိခံ ပြည်ကုန်းဘောင်နေတစ်နှုန်း ပြောင်းခဲ့ခြင်းဖြစ်ပေသည်။ “ပြည်ရွှေဘိုမြို့တော်မြောက်၊ ချောင်းပေါက်လို့ မကူးနိုင်၊ ပလွေတိုသျှောင်မှာ ထိုးလို့၊ ချောင်းရိုးကမိုင်” ဟူသည့် ရွှေဘို ဗုံကြီးသံသည် မဟာနန္ဒာကန်ရိပ်ဝယ် သိမ့်သိမ့်ညံ့ခဲ့ပါသည်။

ယနေ့သော် မဟာနန္ဒာကန်တော်ဟူသည်မှာ အမည်သညာကိုပင် အားနာဖွယ်ကောင်းလှတော့သည်။ ရေခန်းကြာသုဉ်းပြီး နွံအတိ ဖုံးခဲ့ပြီ ဖြစ်သည်။ အလောင်းဘုရား၏ လုပ်အားကြိုးပမ်းချက်ကို နယ်ချဲ့အင်္ဂ လိပ်များကပင် လေးစားခဲ့လျက် ကန်တော်ကြီးနှင့် ကန်ပေါင်ကို ကောင်းစွာ ထိန်းသိမ်းခဲ့သေးသော်လည်း ကိုယ့်တိုင်းပြည်ချစ်မြတ်နိုးသည့် ကျွန်တော်တို့အမျိုးသားများလက်သို့ တိုင်းပြည်ပြန်ရောက်သောအခါကျ မှသာလျှင် ကန်ရေခြောက်ခန်း၊ ကန်လုံးကန်းကာ၊ ကန်ပေါင်ရိုးလမ်း များလည်း နွားလှည်းသွား၍ မရသည်အထိ ပျက်စီးကျိုးပေါက်ခဲ့ရပြီ ဖြစ်၏။

ဧရာဝတီမြစ်ကြီးသည် ရွှေဘိုမြို့၏ အရှေ့ဘက် ၁၆ မိုင်ကွာ အရပ် မှ ဖြတ်သန်းစီးဆင်းသွားသည်။ ကျောက်မြောင်းဆိပ်ကမ်းဟူသည်မှာ ရှေးမြန်မာများ၏ ရေတပ်ကြီးသည် အောက်ပြည်အောက်ရွာသို့ စုန်ဆင်း

လျက် စစ်ခင်းရာ ရေတပ်စစ်ထွက်စခန်းဆိပ်မြို့ ဖြစ်သည်။ ရွှေဘိုသား တို့၏ ရေတပ်ကြီးသည် စစ်သည်ရဲမက် အပြည့်တင်ထားသည့် ရဲလှေ တိုက်လှေများပေါ်တွင် မောင်းသံ တဒူဒူထူကာ အင်းဝသားတို့နှင့် ရေ ကြောင်းစစ်ဆင်ခဲ့ကြသည်။ ဧရာဝတီမြစ်ကြီးနှင့် ဤမျှနီးပါလျက် ရွှေဘို သားများသောက်ရေငတ်နေသေးခြင်းအား “ဒီခေတ်တွင်မှ ညံ့ကြတော့မှာ လား” ဟူသည့် တို့ဗမာသီချင်းကို ကုန်းဟစ်ဖို့လိုတော့သည်။

ကျွန်တော့်အား တစ်ချိန်သောအခါက ဣသရေလအမျိုးသား တစ်ဦးက ပြောဖူးသည်။ တို့မြန်မာပြည်မြေပုံကို ပြန်ကြည့်စမ်းပါ မြန်မာ ပြည်မြောက်ဖျားက တောင်ဖျားအထိ အလယ် တည့်တည့်မှာ ဧရာဝတီ မြစ်ကြီး ၁၂ ရာသီဖြတ်စီးနေလျက်သားနဲ့ မြစ်ကမ်းဘေးမြို့များ ရေငတ်ရ တယ်ဆိုတာ ငါတော့ ယုံကို မယုံနိုင်ဘူး” ဟု ဆိုဖူးသည်။ “ဟုတ်ပ မယုံချင်နေပေ့ဗျာ။ ကျုပ်တို့ဆီမှာ မျက်နှာမသစ်ရလို့ မျက်ခမ်းစပ်တွေ အများကြီးပဲ” ဟု ကျွန်တော့်ဘာသာ ဝမ်းတွင်းမှ ပြန်လည်ချေပလိုက်ရ ပါသည်။

မှန်ပါသည်။ ဇီဝအသက်ကို ပေးဆက်သော စိမ်းလန်းစိုပြည် သည့် ရှုခင်းကိုပေးသော ရေများသည် ရွှေဘိုမြို့နှင့် ၁၆ မိုင်ကွာတွင် ဧရာဝတီမြစ်မှလည်းကောင်း၊ ၄ မိုင်ကွာတွင် မူးသုံးခွမှလည်းကောင်း၊ တစ်မိုင်ခွဲ သာသာအကွာတွင် မဟာနန္ဒာကန်တော်မှလည်းကောင်း၊ မြို့ကို ဝန်းလည်ဖြတ်ဆင်းလျက် ရွှေဘိုသားများကို ရေအငတ်ထားရင်း စီးဆင်း ကြပေသည်။

သောင်းပြောင်းထွေလာရယ်စရာမဂ္ဂဇင်း၊ ဇေဗော်ဝါရီ၊ ၁၉၈၀။

ပင်စင်နာတစ်ဦး၏အာလူးမှတ်တမ်း (၆)

မြန်မာပြည်တွင် လူတစ်ယောက်မည်မျှ တင်ကျယ်သင့်သနည်း...
 ရန်ကုန်မြို့မှ အပေါက်များအကြောင်း လန့်ဖျားသူတွေ...
 မောင်သော်က တင်ပါးမြက်အကျယ် ၁၆ လက်မ...
 တော်တော်ကြီးကိုကြီးတဲ့ ကျွန်တော့်သမီးတင်ပါး...
 တင်တစ်နေရာ မြက်အကျယ် ပြဿနာကြီးမားနေပြီ...
 အော်ရီဂျင်နယ် မောင်သော်က ဘယ်တော့မှ မဆိုးပါ...

ကျွန်တော့်ဆောင်းပါးခေါင်းစဉ်ကိုကြည့်၍ လန့်သွားသူ၊ ဖျားသွား
 သူများစွာရှိကြပါသည်။ ယခုလည်း လန့်ကောင်းလန့်ကြပါလိမ့်မည်။
 သို့သော်... သို့သော်... မလန့်ပါလေနှင့်။ ‘အော်ရီဂျင်နယ် မောင်သော်က
 ဘယ်တော့မှ မဆိုးဆိုတာ ပြောထားမှတော့ကာ မိတ်ဆွေတို့၏ သွေးတိုး
 ရောဂါသည် အသက် ၅၀၊ အပေါ်သွေး ၁၄၀၊ အောက် သွေး ၉၀ ရှိ
 လျှင် ကျွန်တော် ပျော်ပါသည်။’

ကျွန်တော်က ရေးသည်။ ဟုတ်လား... ဘာတဲ့ “ရန်ကုန်မြို့မှ

အပေါက်များ အကြောင်း” တဲ့။ လန့်ဖျားသူတွေ အတန်များသည်ဟု ကြားရသည်။ ရှိပါစေတော့။ ရှိစေတော့။ မောင်သော်က လွန်ရာထား လိုက်ပေရော...။

ကဲ... ရွှေဘိုက ပြန်လာပြီ။ ဘာပါသနည်း။ သနပ်ခါး သုံးလေး တုံးနှင့် ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ် ပါလာသည်။ ရွှေဘိုမှာ နေခိုသော်လည်း ရေချိုမရှိသည့်အကြောင်း။ အားလုံးလူတွေကတော့ ဖတ်ကောင်းသည် ပြောတာပဲ။ သို့သော်... သို့သော်... ရွှေဘိုမှ တချို့ငနဲတွေက အခဲမကျေ တဲ့။ ရှိစေတော့...၊ ရှိစေတော့...။ သူတို့ကောင်းကျိုးကို ကျွန်တော်က မျက်မှန်းကျိုးခံ အကျိုးပြုနေကြောင်း မသိတဲ့လူအပေါင်း ပြောနေမှတော့ အာကုန်၍ ပြာပုံသာ ခေါင်းချရတော့မည်။ ဟင်း... အလောင်းဘုရား ဦးအောင်ဇေယျ သွေးဆိုပါလား...။ ကျဲသေး။

ဒီငနဲ ဘာတွေရေးမည်ထင်သနည်း။ မြန်မာပြည်တွင် လူ တစ်ယောက် မည်မျှတင်ကျယ်သင့်သနည်းဆိုပါလား။ မှန်ပဲ၊ ဒါကို ကျွန်တော်တို့ သုတေသနလုပ်သင့်ကြပြီ ဖြစ်ပါသည်။

ဇန်နဝါရီ ၁ ရက်နေ့က ကျွန်တော်ရွှေဘိုသွားသည်။ ရန်အောင်- မန်း အမြန်ကားနှင့် လက်မှတ်က သုံးစောင်။ ကြိုတင်ကာ ဘိုကင်လည်း လုပ်ထားရသေးသည်။ ဝါးတန်းကားဂိတ်က စီးကြရသည်။ ဟော ရောက်ပါပြီ၊ ကောင်းလှတဲ့ ကမ္ဘာစစ်လက်ကျန်ကားကြီး ကုန်တွေတင် ထားတာကလည်း ဟည်းလို့၊ ပဒေသာပင် သီးလို့။

“ကျွန်တော့်လက်မှတ်ကလေးခင်ဗျာ” ကျွန်တော်က ယောက္ခမ ချိုချို သမက်မမျိုဝံ့သည့်အလား မေးရသည်။

“ဟုတ်ကဲ့။ ပြပါ၊ ရပါတယ်။ ဪ နံပါတ် ၃၁၊ ၃၄၊ ၃၅ ကိုး။ ရှေ့ပေါက်က တက်ပါ။

တက်လာပါပြီ။ ဆရာ မောင်သော်က နေရာ ဘယ်မှာနည်း။

ထိုင်နေ သူက အားလုံးက ခပ်တည်တည်။

“မိတ်ဆွေကြီး... ဒါ ကျွန်တော့် ခုံနံပါတ် ထင်ပါရဲ့”

ကျွန်တော်က မဝံ့မရဲမေးလိုက်သည်တွင် မိတ်ဆွေကြီးသည် ကျွန်တော့်အား ရန်သူအလား ဝါးစားမတတ်ကြည့်ကာ တစ်နေရာ ထ သွားသည်။ နေရာဖြင့်ကျကပြီ။ ကျွန်တော့်တင်သည် ခဲသီးဆွဲထားသည့် အလား သူ့နေရာတွင် စွေခနဲ ဝင်ထိုင်လိုက်သည်။

“လာ... သမီး”

ကျွန်တော်က သမီးဖြစ်သူကို ဘေးနားတွင် ထိုင်စေရန် ညွှန်ပြ လိုက်၏။ သမီးက ထိုင်သည်။ ကျွန်တော်တို့နှစ်ယောက်သည် ခုံတန်း တစ်ခုပေါ်တွင် ကျနစွာ ထိုင်မိကြ၏။ ကျွန်တော့်ရဲဘော် ရှေ့နေဇော်ကြီး ကမူ နေရာမရသေး။ သူသည် သူ၏ခုံနံပါတ်လက်မှတ်နှင့် သူတင် တစ်နေရာ စာရှာ၏။ မတွေ့ပြီတည်း။

“ဒီမှာဗျာ၊ ကျွန်တော်ခုံနံပါတ် နေရာများလား”

ရှေ့နေသည် တရားခွင့်၌သာလျှင် လျှာသွက်ကောင်း သွက်မည်။ ဘတ်စ်ကားပေါ်တွင်မူ သူက စပယ်ယာကို ကြောက်နေရသေးသည်။ ဘတ်စ်ကားစပယ်ယာက သူ့လက်မှတ်ကို ယူကြည့်ကာ-

“ဟာ... ခင်ဗျားနေရာ ဒီမှာပဲဗျ။ ဗျို၊ ဆရာကြီး ဒူးစေ့စီးပါဗျာ။ ဟိုဘက်နားလည်း နည်းနည်းတိုး၊ ခရီးသည်ချင်း ကိုယ်ချင်းစာပါ” ဟု ကျွန်တော့်အား ညွှန်ကြား၏။ တစ်နည်း သဟောက်သဟာပြု၏။ တစ်နည်းချဲ၏။

ကျွန်တော်က နားမလည်သည်အတွက်ကြောင့် သူ့အား မျက်မွေး ထော် မော်မကြည့်ဝံ့သည့်တိုင် ဖြဲကြည့်၏။ ကျွန်တော့်သမီးကမူ မျက် တောင်ပုတ်ခတ် ပုတ်ခတ် လုပ်နေ၏။

“ခင်ဗျားတို့ထိုင်နေတာ သုံးယောက်တန်းဗျာ၊ ကိုယ်ထိုင်ခုံနံပါတ်

လည်း ကိုယ်ပြန်ကြည့်ပါဦး။ တင်မှာမျက်စိမပါတာ ကျနေတာပဲ”
စပယ်ယာက ကျွန်တော့်ကို ပညာပေးသည်။

ကျွန်တော့်ဖင်မှာ မျက်စိမပါ။ ကျွန်တော့်ခြေတွင်ပါသည့် ခြေမျက်စိ
က လှည့်ကြည့်မရပါ။ ကျွန်တော်က ထိုင်နေသော ခုံတန်းလျားကို
ကြည့်မိ၏။ လား... လား ၃၁၊ ၃၄၊ ၃၅ ပါတကား။ ဘယ်နည်းဘယ်ပုံ
နှင့် ခုံနံပါတ်ကျော်၍ တစ်တန်းတည်းဖြစ်နေသည်ကိုတော့ ကျွန်တော်
မသိ။ ကျွန်တော်သိသည်မှာ တင်နေရာ ကျူးလွန်မှုတစ်ခု ဖြစ်နေပြီ
တကား။ ကျွန်တော့်သမီးတင်ကလည်း နည်းနည်းကြီး၏။

“သမီး၊ ဟိုဘက် နည်းနည်းတိုး”

သမီးက တိုးရှာပါ၏။ သူ့လက်မောင်းသားများသည် ကားနံရံ
တွင် စုပ်ထားသော ဝက်အူခေါင်းပင် နစ်မြုပ်သည်အထိ ‘ဘပ်လေးကပ်
ပေးနေရပါသည်။ ကျွန်တော်ကလည်း ဒူးနှစ်လုံးကို အစွမ်းကုန်စေ့သည်။
ခုံတန်းလျား တစ်ဖက်စွန်တွင် လေးလက်မစာလောက် နေရာအစွန်းပေါ်
လာသည်။

“အဲဒါ သုံးဆယ့်တစ်ပဲ ထိုင်”

စပယ်ယာက အမိန့်တော်မြတ်ချမှတ်သည်နှင့် ကျွန်တော့်မိတ်ဆွေ
ရှေ့နေဇော်သိန်းထွန်းသည် လျှောက်လဲချက် မပေးသာတော့ဘဲ ကတ်
သီးကတ်သတ်တင်တစ်လုံးတွင် တစ်ခြမ်းကပ်၍ ထိုင်ရသည်။

ဤတွင် ကျွန်တော်၏ သုတေသနပြုချက်မှာ “မြန်မာပြည်တွင်
လူတစ်ယောက် မည်မျှတင်ကျယ်သင့်သနည်း”

ကျွန်တော့် တင် (ဝါ) တင်ပါးအကျယ်သည် ဗြက်တစ်ဆယ့်
ခြောက်လက်မရှိ၏။ ကျွန်တော့်သမီး၏တင်ပါးကလည်း တော်တော်ကြီး
ကို တော်တော်ကြီးတဲ့ တော်တော်ကြီး ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်တော့်တို့သား
အဖ စွေခနဲ ထိုင်ရာ၌ သုံးယောက်ထိုင်ခုံဟု သတ်မှတ်ထားသော ဘတ်စ်

ကားထိုင်ခုံသည် တင်သားများနှင့်ပြည့်သတည်း။ သနားစရာ ရှေ့နေ ပေါက်စခများမှာ မိုင် ၇၀ ကျော်ခရီးကို တင်တစ်ခြမ်းအရင်းအနှီးပြုကာ ဖင်ညောင့်ရိုးနာနာနှင့် လိုက်ပါခဲ့ရပါသတည်း။

ယင်းကြောင့် တင်တစ်ချက်၏ ဗြက်အကျယ်ပြဿနာ။ ဤ ပြဿနာကို ကျွန်တော်တို့ နေ့တိုင်းတွေ့ကြုံနေရသော်လည်း ရန်ကုန် မြို့ဆိုသည်မှာ တစ်ခါကားစီးလျှင် မိနစ်လေးဆယ်ထက်မပိုခြင်းကြောင့် တင်ကိစ္စအရေးမကြီးဟု ထင်ရသည်။ မိုင် ၆၀-၇၀ ခရီးကျတော့ တင်က စကားပြောလာသည်။

ကဲ... ရန်ကုန်မြို့က ဘုတ်စံကားဆိုသည်များကကော၊ ကျွန်တော် အလွန်စိတ်ဆင်းရဲရပါသည်။ ကျွန်တော်သည် အရပ် ငါးပေ ရှစ်လက်မ ကိုယ်အလေးချိန် ပေါင် တစ်ရာရှစ်ဆယ်၊ ဒူးအရှည် နှစ်ဆယ့်လေး လက်မ၊ တင်ဗြက်အကျယ် တစ်ဆယ့်ခြောက်လက်မ ရှိသူဖြစ်သည်။ မြန်မာပြည်တွင် လူထွားတစ်ဦးဟု ဆိုနိုင်ပါသော်လည်း ကမ္ဘာ့စံချိန် ဆိုသော် လူညွှန်ကလေးသာဖြစ်သည်။ သို့သော် ကျွန်တော့်လို ကိုယ် ခန္ဓာအချိုးအစားသည်ပင် မြန်မာပြည်၌ ကျိန်စာသင့်သော အတ္တဘောကြီး ဖြစ်နေပြီတည်း။

အမှတ် ၃ ကား။ မထသကားသည် ကျွန်တော်၏ ကိုယ်ပိုင်ကား မာစီဒီးများဖြစ်ကြပါသည်။ မြို့ထဲသွားလျှင် ဒီကား၊ အပြန်တွင် ဒီကား၊ 'သို့သော် အမှတ် ၃ ကားဆိုသည်မှာ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်လက်ကျန် 'ချက်' နှင့် 'ဘက်ဖို့' ခေါင်းတိုကားများသာ ဖြစ်ကြသည်။ လူ ၂၄ ယောက်၊ ၃၂ ဇယားဟု လိုင်စင်က ဆိုသည်။ တကယ်တင်သည်က လူ ၅၀ ကျော်နှင့် ၇၀ ကျော်သာဖြစ်သည်။ ရပ်လျှင် ငါးပေရှစ်လက်မ ခေါင်း မလွတ်ပါ။ စပယ်ယာက တီးတိုးဆိုသည်။ ထိုင်လျှင် တင်ကျယ်သမို့ သုံးယောက်တန်း တစ်ခြမ်းပြည့်ပါသည်။ စပယ်ယာက ကျိန်ဆဲသည်။

ရှေ့တန်းခုံမှာ လက်မ ၂၀ ကျော်သာ ကွာခြားသည်ကြောင့် ဒူးမလွတ်ပါ။ မခို့တရီလေး ဘေးစောင်းလိုက်လျှင် အဆဲခံရသည်။ ဒူးသိမ်း၍ တည့်တည့်ထိုင်ပြန်တော့ ရှေ့တန်းခုံက မချောတို့၏ တင်ပါးကို ကျွန်တော့် ဒူးခေါင်းက နှုတ်ဆက်ပြီးသားဖြစ်နေသည့်အတွက် လည်ပြန်မျက်စောင်းထိုးခြင်းခံရသည်။ ဘယ်လိုပင် မျက်စောင်းထိုးထိုး မသိသလိုနှင့် မျက်နှာလွှဲနေလိုက်သည်။ တစ်ခါတစ်ရံတွင် ကျွန်တော်သည် ညအခါ လူလစ်လျှင် ကိုယ့်ဒူးခေါင်းကိုကိုယ် ကုန်း၍ နမ်းမိပါသေးသည်။ အတွေ့အကြုံကလည်း သူကများလှပြီကိုး။

အဲ... တစ်ကျပ်တစ်ကျပ် အော်သည့် လိုင်းဆွဲ သုံးဘီးကားစီးလျှင် ကောတဲ့...။ ကားမောင်းသူသည် ကျွန်တော်၏ ပေါင်တစ်ရာရှစ်ဆယ် အတ္တဘောကို မြင်သည်၌ ဝုန်းခနဲ ထွက်သွားတော့သည်။ ရန်ကုန်မှ သုံးဘီးကားများမှာ တရားဝင် ဆယ့်တစ်ယောက် တင်ဖြစ်သည်။ သုံးဘီးကားတွင် ၅ ယောက်ဟု ရေးထားသည်မှာ ဥပဒေလွတ်သည်။ သူ့အလိုက ၅ ယောက်ဟူသည်မှာ တစ်စင်းလုံးမဟုတ်။ ကားဘေးတစ်ဖက် တစ်ချက်တွင် ၅ ယောက်ဟု ရေးထားခြင်းကြောင့် နှစ်ဖက်ပေါင်းသော် ဆယ်ယောက်၊ ရှေ့ခန်းက တစ်ယောက်ပါနှင့်ဆိုလျှင် ဆယ့်တစ်ယောက် ဖြစ်သည်။ ဓာတ်ဆီစော် အင်မတန်ညော်သော အင်းစိန်၊ အာလိန်ငါးဆင့် ဟမ်းဘီးကားဆိုလျှင် တစ်ဆယ့်နှစ်ယောက်ကို တပြုံးပြုံးနှင့် တဒုန်းဒုန်း မောင်းတော့သည်။

အမှတ် ၂ ကား၊ အမှတ် ၁၂ ကား ဟီးနီးများဆိုလျှင် ပို၍ မထူးခြားတော့။ ကိုရွှေနိပွန်များက အရပ်ပုသည်။ ဒူးတံ၊ ပေါင်တံတို့သည်။ သူတို့ကိုယ်ဟန်စံချိန်နှင့် တည်ဆောက်ထားသော ကားများမှာ အဲ... သူတို့အဆိုအရ ခုံစေ့လူစေ့ ပါစင်ဂျာ ၂၅ ယောက် တိတိသာ တင်ပါလျှင်တော့ တော်ပါသေး၏။ သို့သော် ကျွန်တော်တို့သည် ပါစင်ဂျာဦးရေ

ကို ဘယ်တုန်းက ဂရုပြုဖူးပါသနည်း။ ကားတစ်ဖက်စောင်းနေစေလည်း
 မမှောက်သေးလျှင်တော့ လိုရာခရီးရောက်မည်ပေါ့။ အသက်ရှူကျပ်တာ
 ကတော့ မင်းအဘမို့လား။ ကြက်မတစ်ဝပ်စာနေရာရှိသေးလျှင် လူလေး
 ငါးယောက်တင်လို့ ရသေးသည်ဟု စပယ်ယာက ပြောသည်။

ကျွန်တော်သည် ကားအသစ်ကိုတော့ ‘ည’ ကျမှ ဇိမ်ရှိရှိစီးတော့
 မည်ဟု မှန်းထားသည်။ ယခု ‘ည’ ရောက်ပြီ။ ကားအသစ်မပြောနှင့်
 ‘ဃ’ ပင် မစီးနိုင်သေး။ ‘ဋ’ ရောက်လျှင်တော့ ‘ဃ’ ကားကို ထည်ထည်
 ဝါဝါ စီးနိုင်မည်ထင်သည်။ သည်ဒုက္ခများမှ ကင်းဝေးရန်အတွက်မူ
 ‘အ’ နံပါတ်ရောက်မှ...။

သောင်းပြင်းထွေလာရယ်စရာမဂ္ဂဇင်း၊ မတ်၊ ၁၉၈၀၊

ပင်စင်နာတစ်ဦး၏ အာလူးမှတ်တမ်း (၇)

ပိတောက်တွေ ရွှေရည်လူးတော့မည်။
 အတာကူးသည့် နှစ်ဦး သင်္ကြန်ခါလည်း ရောက်တော့မည်။
 ရေသဘင် ပွဲတော်လည်း နွဲ့ပျော်ကြတော့မည်။
 ငွေဖလားနှင့်လည်း ရေကစားကြပေမည်။

အဲ... နောက်ပြီး ဤဆောင်းပါး ထွက်လာသည့် အခါသမယဝယ် စာပေလုပ်သားအပေါင်းတို့ မျှော်လင့်ထားနေကြသည့် စာပေလုပ်သား ညီလာခံကြီး ကျင်းပနေသည့်အချိန်နှင့် ကြိုကြိုက်တိုက်ဆိုင်နေပြန်သော ကြောင့် ကျွန်တော်တို့ အထူးဝမ်းသာကြည်နူးခြင်းဖြစ်ရပါသည်။ ကောင်းကြီးခု သည်ချိန်ခါ မင်္ဂလာနှင့်ပြည့်စုံသော ရက်မြတ်ပေကိုး။ ယခုကျင်းပ ဆဲဖြစ်သည့် စာပေလုပ်သားညီလာခံကြီးတွင် ပါဝင်ဆွေးနွေးနေကြသည့် ကိုယ်စားလှယ်တော်ကြီးများအား ဤသို့လျှင် ထိုက်တန်စွာ ကာယ-ဝစီ-မနောချီလျက် အလီလီဂါရဝပြုပြီးသည့်နောက်တွင် ကျွန်တော် ဆောင်းပါးကို ဆက်ရေးပါရစေခင်ဗျား။

* * *